

Šiame numery

Veikli, jaunėjanti ir gausėjanti
Lietuvių rašytojų draugija.
Pokalbis su prof. Rimvydu Šilbajoriu,
3-čiojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo
programos vadovu.
Tomo Venclovos eilėraštis.
Albino Baranausko trilogijos
antrasis tomas.
Pennsylvanijos angliakasių Lietuva.
Pavergtųjų Golgotos kronika.
Bostono seksteto viešnage Chicagoje.

MES DAR TURIME IR DIDESNIŲ DVASINIŲ LOBIŲ

Pokalbis su prof. dr. Rimvydu Šilbajoriu, 3-čiojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo mokslinės programos vadovu

Šiais metais vienas žymiausių lietuvių kultūrinio gyvenimo įvykių bus Padėkos dienos šventė (lapkričio 24 — 27 d.) Chicagoje, Jaunimo centre, įvykstantis Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Tai gražiai tęsiama intelektualinio pobūdžio tradicija. Paruošiamam šiam įvykiui yra jau gerokai įsisiūbavęs. Organizaciniam komitetui vadovauja dr. Kazys Ambrozaitis, o mokslinės programos sudarymui vadovauja prof. dr. Rimvydas Šilbajoris. Atvykusi iš Columbus, Ohio, simpoziumo programos reikalais Chicagoje dr. R. Šilbajorį redaktoriui pavyko susitikti Jaunimo centre ir užmegztį su juo šį pokalbį.

—Daktare, įvairūs tarptautiniai, baltiškieji ir lietuviškieji moksliniai suvažiavimai jums nėra pirmiena. Todėl pasakykite, kokia prasmė ir kokia specifika yra jau kone tradicija virtusio Lietuviškojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo, kurio trečiojo susibūrimo mokslinės programos organizavimas patikėtas jums?

— Gal giliausia lietuviškojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo prasmė išplaukia iš tarpusavio lietuviško bendravimo ilgesio toje plotmėje, kurioje lietuvių mokslininkai ir kūrėjai dirba savo profesinį darbą, arba seka savo esminį žmogišką pašaukimą. Organizatorių išeivijos lietuvių bendruomenė, aplamai paėmus, savo veikloje neparodo tokių aspektų, kurie galėtų užangažuoti ir patraukti lietuvių griežtųjų mokslų specialistus, nes jam idomu tokie dalykai (žvaigždės, akmenys, bacilos, atomai, formulės ir panašiai), kurie su tautine samone, kalba ir istorija patys per save nieko bendro neturi. Jo lietuviškumas gali reikštis arba politinėj-višuomeninėj srity, kur jo profesinis pasaulis vaidina antrąją rolę, arba tarp šeimos ir draugų, kur profesiniai interesai gali visiškai likti nuošaly. Tuo tarpu gi kiekvienas žmogus visose savo gyvenimo apraiškose ilgisi išbaigtumo ir visumos. Šie simpoziumai ir suteikia progą mūsų kiam mokslininkui pasijusti kar-



Trečiojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo visos mokslinės programos vadovas prof. dr. Rimvydas Šilbajoris.

kurti mokslinių — kultūrinių interesų tautinės bendruomenės, gana greitai išsivystanti ir mažai vertės „ethnic picnic“ grupelės, kur dešra su kopūstais (arba kokia nors straigė, pipiras, astuoniakojis), sentimentali dainelė, diltantys prisiminimai, pilnėjanti taurėlė, tuštėjanti politinė retorika ir sudaro visa, tolydžio nykstantį tautiškumą. Mums pavojus irgi gresia, bet mes dar turime ir didesnių dvasinių lobių, kurių apsaugojimui ir paduginimui tarnauja ir šis simpoziumas.

— Kuo ir kaip reikiassi bendradarbiavimas tarp jūsų (mokslinės programos vadovo) ir orga-

začių, inžinierium Rimkevičium ir kitais organizacinio komiteto nariais, nes aš žinau, kad jie kalba ir plačiosios lietuvių bendruomenės vardu, tuo pat metu aptarnaudami ir mokslininkų poreikius, perduodami visuomenei jų balsą, konkrečiai kalbant, visa akademinė programa, jos pobūdis, kryptis, kalbėtojų parinkimas ir t. t. pasilieka pilnutinėj pačių mokslininkų kontrolėj, kai tuo tarpu organizacinis komitetas planuoja visus pramoginius, šventiškus įvykius, surištus su simpoziumu.

— Kodėl šis intelektualinio pobūdžio lietuvių susibūrimas turi lyg ir dvigubą pavadinimą, būtent — mokslo ir kūrybos?

— Kadangi pirmojo simpoziumo rengimo darbuose man neteko dalyvauti, tai aš tikrai ir nežinau šio dvigubo pavadinimo istorijos. Kaip aš dabar suprantu, tai šis pavadinimas išreiškia daugialypius santykius ir iš tiesų neatmezgamus ryšius tarp mokslo ir kūrybos. Moderniame pasaulyje šios dvi sąvokos tam tikrais atvejais yra taip suartėjusios, kad kartais sunku jas net išskirti. Paskaičius kai kurias Oppenheimerio ar Einsteino mintis, aiškiai matyti, kad jų skverbimasis į visatos paslaptis dažnai kyla iš emocinio ir moralinio impulso, panašaus į poeto ikvėpimą. Savo ruožtu, rimtas kūrėjas — dailininkas, rašytojas, muzikas — šiandien yra kartu ir meno pasaulio desningumų „kūrybinės gamtos įstatymų“ ieškotojas, apsprendėjas ir klasifikuotojas, tuo jis savotiškai panašus į akademinį mokslininką. Kai kurie sako, kad literatūros kritika yra tam tikro pobūdžio „menas“; galima savo ruožtu sakyti, kad grožinė literatūra esmingame savo dalimi yra žmogiškos, visuomeninės tikrovės modelavimas, jos „kritika“. Dabar jau mes vis aiškiau pradedame suprasti, kad mokslas ir kūryba nėra iš tiesų atskiri, uždari dvasinio gyvenimo kambariai, bet tik to paties žmogiško kūrybinio polėkio skirtingos, prasmingai tarp savęs santykinai atskirtos apraiškos. O galų gale, mūsų mokslininkai ir kūrėjai visuomet buvo linke tarp savęs maloniai, šiltai bendradarbiauti, tai neuostabu, kad jie ir mėgsta kartu susirinkti į bendrą simpoziumą.

— Skaitytojams būtų idomu iš anksto žinoti bendrąjį struktūrinį simpoziumo darbų vaizdą. Būtent: kokių sričių sekijos yra sudarytos, o gal jau aiškūs ir sekčių detalesni poskyriai?

— Kaip ir praeitą sykį, simpoziumas susideda iš trijų pagrindinių dalių: griežtųjų mokslų, kurių propagandai vadovauja dr. Vytautas Klemas, medicinos — dr. Mindaugas Vygantas ir humanitarinių mokslų, kur paskaitas organizuoja dr. Janina Rėklaitienė. Šis pastarasis poskyris apima ir Lituanistikos instituto suvažiavimo programą, nes jis bus smagu dirbti su daktaru Ambro-



Prof. dr. Rimvydas Šilbajoris (kairėje) kalbasi su redaktoriu Juozu Janku Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje.

Kertinė paraštė

Veikli, jaunėjanti ir gausėjanti
Lietuvių rašytojų draugija

Kai šiandien visokeriopoj išeivijos organizacinę veiklą ne kartą pasigendama visus šildančios ugnelės, o troškinančių dūmų pučiama tiesiog debesimis, tai Lietuvių rašytojų draugijos veikla nei tarpusavyje, nei su geros valios kaimynais jokių kardu nekryžiuoja, būdama tačiau neatlaidi kiekvienam, kas trypia žmogiškąsias teises ir neigia lietuvių tautos teisę į nepriklausomą gyvenimą.

Šiuo metu yra išrinkta nauja Lietuvių rašytojų draugijos valdyba. Ji renkama trejiems metams. Po pastarųjų rinkimų Draugijos pirmininkas Leonardas Andriekus išsuntinėjo draugijos nariams informacinį laišką, kuriuo šia pasinaudodami, apie Lietuvių rašytojų draugijos veiklą informuojame ir mūsų skaitytojus bei literatūros bičiulius.

Naujos valdybos rinkimų balsai buvo suskaičiuoti sausio 22 d., vadovaujant LB New Yorko apygardos pirmininkui Aleksandrui Vakseliui. Kandidatavo 14 asmenų. Valdybai reikalingi 6. Balsavo 59 nariai. Vieno balsavimas dėl peržengtų taisyklių negaliojo. Rezultatai tokie: Leonardas Andriekus gavo 53 balsus. Jurgis Jankus — 37, Algirdas Landsbergis — 35, Paulius Jurkus — 33, Antanas Vaičiulaitis — 33, Leonardas Zitkevičius — 22. Į revizijos komisiją išrinkti visi pasiūlytieji, būtent: Stepas Zbarskas (56 bal.), Stasys Yla (53 bal.), Ona Mikailaitė (43 bal.). Sausio 28 valdyba taip pasiskirstė pareigoms: pirmininkas — Leonardas Andriekus, vicepirmininkas — Paulius Jurkus, sekretorius — Leonardas Zitkevičius, išdėstytas — Jurgis Jankus, valdybos nariai — Antanas Vaičiulaitis ir Algirdas Landsbergis. Landsbergis taip pat bus Draugijos ryšininkas su kitataučiais.

Praejusieji metai buvo našūs. Išėjo geras pluoštas grožinių raštų. LRD premiją laimėjo Albino Baranauskas už knygą „Ru-

denys ir pavasariai“ (I). Laureatas nuo išskilimo premijos įteikimo atsisakė. Draugijos atsikūrimo tremtyje trisdešimtmetis prisiminimas tik spaudoje. Kitokių minėjimų nesuruošta. Valdyba yra labai dėkinga Aidams, Lietuvių Dienoms, Draugui, Tėviškės Žiburiams, Darbininkui, Keleiviui, Europos Lietuviai ir Australijos lietuvių spaudai už ta progą LRD iškelimą, įvertinimą ir priartinimą prie visuomenės. Valdyba pasirūpino, kad apie jubiliejinį trisdešimtmetį būtų informuota ir Lietuva. Tai padaryta per Laisvės radiją Miunchene dviem 5 minučių transliacijom.

Praejusiais metais ir mirtis Lietuvių rašytojų draugijai buvo atlaidi. Tik šių metų pradžioje apgailestautas Antano Tulio iškeiliavimas. Jisai, nors ankstesnės Amerikos lietuvių kartos rašytojas, kūrybiškai įsitero į nepriklausomos Lietuvos bei tremties literatūrą savo gero lygio novelėmis bei dramomis ir buvo nuostabi palankus Draugijai. Tai ypač pajuto pirmininkas, praėjusį pavasarį aplankydamas velionį Pasadenoje, Floridoje. Tada jis atskleidė ir savo testamentą, kuriame dosniai pagerbta Lietuvių rašytojų draugija. Tulys jau sirgo vėžiu, bet atrodė gyvas ir kalbėjo beveik tik apie kūrybą.

Liečiant rašytojų bendrąją kultūrinę veiklą, tenka pasakyti, kad ji susilieja su Lietuvių Bendruomenės, žurnalistikos, mokslo ir visuomenės veikla, kur Draugijos nariai reikiassi kaip organizatoriai, vadovai, profesorai, redaktoriai ir net knygų leidėjai. Nors ir ne Draugijos vardu, tačiau jie pateikia svarų įnašą mūsų kultūriniam gyvenimui. Tad netenka stebėtis, kad pati LRD nesimeta į tas veikimo sritis, kuriose jau dirba jos nariai kitu vardu. Bet ir pati Draugija siejasi kultūriniais — literatūriniais renginiais, kuriuos pirmiausia i-

(Nuklela 2 gal.)

POKALBIS SU PROF. DR. R. SILBAJORIU

(Atkelta iš 1 psl.)

vykdomas kaip tik šio simpoziumo proga.

Organizaciniai darbai visose trijose srityse jau yra gerokai pažengę pirmyn, nors galutinio programos vaizdo dar tuo tarpu negalima susidaryti. Griežtesnį mokslą yra užplanavę maždaug dešimt atskiras sesijas, apimančias energijos ir transportacijos klausimus, fiziką ir matematiką, kompiuterius, erdves tyrinėjimus, gamtos apsaugą ir panašiai. Mediciną dėmesys bus daugiausia nukreiptas į biologiją, biochemiją, mediciną ir medicinos istoriją. Humanistikos instituto programoje bus atstovaujama kone visiems jo skyriams ir dar priedo gal bus keletas humanitarinių mokslo šakų, kurios tuo tarpu dar neįeina į Instituto struktūrą. Jeigu laikas ir galimybės leis, norėtumėsi dar suburti bent aukštesniųjų kursų lietuvių studentus, sudaryti jiems progą organizuotai susitikti su mokslininkais, ypač tais, kurie dirba akademinį darbą, pristatyti jiems ir plačiau visuomenę savo interesus ir rūpesčius, išskirti savo dabartinę pažūrį ir lietuvių, mokslo, „lietuvišką mokslą“, ir apibrėžti savo padėtį dabartinėje lietuvių bendruomenėje. Panašiais motyvais, norėtumėsi suburti griežtesniųjų ir humanitarinių mokslų atstovus, ypač gal dirbančius kalbotyros, į vieną ar du mažesnius seminarus, kur jie galėtų padiskutuoti problemas, liečiančias lietuvių kalbos priaugimą prie tarptautinio mokslo reikalavimų, mokslišką terminologiją lietuvių kalboje ir panašiai.

— Ar simpoziumo temų ir savybių dėmesys labiau kris į lietuviškos išeivijos kultūrinio darbo klotis ar netrukus dėsio ir šiandieninėms mokslinėms ir kūrybinėms sritims tėvynėje?

— Iš tiesų nesinori daryti skirtingo tarp „išeivijos“ ir „tėvynės“ kultūrinio bei mokslinio darbo srity. Suprantu, kad politiniai faktoriai — naujosios rusų imperijos antitautiškos ir iš esmės antilietuviškos užmačios, mus išliudamos nuo laisvo dvasinio bendravimo su tėvyne, pajungdamos tenkinti intelektualinį gyvenimą savo tikslams, yra sukėlusios tarp mūsų labai realų ir didelį skirtumą. Martijai net pastangų mus, nepasiduodančius sovietiniam spaudimui, iš viso „išbraukti“ iš tikrų lietuvių tarpo. Šiuo atveju pasitaikė skaityti itin savotišką straipsnį, prieš keiserius metus pasirodžiusį komunistinėje lietuvių spaudoje. Tenai autorius nusamprotavo, kad, girdi, tautybė, kaip ir visus kitus visuomeninius klausimus, lemiančiai apsprendžia klasių kovos sąvoka. Taigi, tikraisiais lietuviais gali save laikyti tik „proletariai“ ar „proletariškai“ nusiteikę lietuvių kilmės žmonės. Iš to jam sekė išvada, kad visi „buržujiški“ išeiviai dėl savo ideologinės laikyenos nustoja teisės priklausyti savo tautai. Prisibijau, kad labai aštrus skirtumas ir „čia“ ir „ten“ ir pas mus nesukeltų panašius absurdiškus nuotaikų, tik iš kitos pusės. Tikrasis mokslo ir kultūros supratimas veda kaip tik priešinga kryptimi. Visų lietuvių dvasinis gyvenimas sudaro ištisą visumą, nežūrint to, kad ji gali turėti daugybę įvairių, kartais net vienas kitam prieštaraujančių aspektų. Kaip tik ta visuma — plačiąja prasme, šiandieninį Lietuvos savokos modelį — ir norėtumėsi apsvaistinti simpoziume iš įvairių išties tasų. Užtai, aišku, šiandieninėms mokslinėms ir kultūrinėms sritims tėvynėje bus krepinama ne mažiau dėmesio, negu „mums“.

— Šalia atskirų sričių seklių, tur būt, pramatoma ir vadinamąjį plenumo posėdžių su turia nors platesnės ir bendresnės temos pa-



Jie planuoja ir organizuoja 3-ojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo mokslinę programą. Iš kairės į dešinę: dr. Mindaugas Vygasas — medicinos sekcijos vadovas, dr. Jūrina Rikaitienė — humanitarinių mokslų sekcijos vadovė, ir dr. Rimvydas Silbajoris — viso Mokslo ir kūrybos simpoziumo mokslinės programos vadovas. Trūksta dr. Vytauto Klemo — griežtesniųjų mokslų sekcijos vadovo.

skaita bei diskusijomis svarstymais? Gal jau galima būtų sužinoti tokiems atvejams parinktas temas?

— Bendrųjų plenumo posėdžių tematika tuo tarpu dar neįsibrėžė, nors yra svarstomos įvairios galimybės. Pavyzdžiui, iš kai kurių asmenų ir organizacijų pusės iškilo mintis, kad reikėtų kokių nors būdų simpoziume aparti kultūrinio lietuvių tautos genocido klausimą. Šis klausimas yra rimtas; faktai kalba patys už save. Ji besvarstant, reikėtų ypač saugotis, kad kultūros ir mokslo simpoziumas netaptų kokia nors politine platforma, bet, antra vertus, mokslininkams nepiktiktų ir užsiminti prieš faktus. Kiekvienam atveju, tikimės, kad gal netrukus galėsime visuomenę informuoti ir apie bendruosius posėdžius.

— Moksline programos vykdytojų dauguma, tur būt, jau bus jaunesnės kartos mūsų intelektualai, o senųjų veteranų, gal būt, tik vienas kitas. Kokios būtų išvados iš jūsų organizacinės patirties: noriai ar tik ilgai prašomi išeivijos jaunesnieji mokslininkai jungiasi su savo įnašu simpoziumo programon? Kas juos čia traukia ir kas atstumia?

— Visų pirma norėčiau pabrėžti, kad, moksline programa sudarant, netiktų su išskirtiniu palankumu, dėmesiu dairytis arba į senąją, ar į jaunąją kartą. Vienintelis tikras kriterijus yra išlomos temos, jos išpildymo moksline ir kultūrinė vertė. Dūrys bus atviros ir „tėvams“ ir „vaikams“.

Kartoms besikeičiant, žinoma, jaunesniųjų mokslininkų skaičius auga, ir jų dalyvavimas simpoziumuose tolydžio didėja. Iki šiol, bent man asmeniškai neteko patirti, kad jaunieji, dirbantys profesinį darbą kuriame nors Amerikos universitete, labai brangintųsi. Gal net atvirčiau — tie iš jų, kurie gyvena lietuviška dvasia, dažnai labai su dideliu noru dedasi prie bendro mokslinio ir kultūrinio darbo. Jie turi tam tikrų sunkumų, surisų su savo padėtim darbovietėse. Dažnai jų pozicija dar paliginant žemia, kiti neturi nei nuolatinio darbo garantijos („tenure“), kaip čia sakoma) ir užtat jie jaučia didelį spaudimą ką nors nuveikti angli kalba, amerikiečių akademinėje pasaulyje, tiesioginėje savo profesinėje srityje. Tas ypač aštriai jaučiasi literatūros studijose, nes iš tiesų nėra dar Amerikoje vietų, kur už lietuvių literatūros nagrinėjimą gautum profesionalias, nes nėra ir tokios nusikalstama, jei neaplenkiama pripažintos literatistikos srities — fotografinių menu paversta ir tam skirtų katedrų. Tie jaunieji net padidinta puslapinė aplinka, kartais atsilabina, nes jiems koks detalė, o kaip ir svetinė reikia laiko kaip nors užsitikrinti čia lanymosi vizualinius faktus, ti savo profesinę ateitį. Bet ir tai Net ir tas klajoklio žūns vaizdas,

jie yra dažnai ir reikšmingai prisidėję prie praeitų simpoziumų mokslinių programų. Jeigu jau kuo nors tektų nusiskusti, tai kai kuriais vidurinės kartos „meškiniais“, kurie turi ir žinių, ir talento, ir energijos, bet vis vien dėka savotiškos inercijos „nei su pyragu, nei su botagu“ talkon nepriprastum.

Lietuviškasis mokslinis ir kultūrinis darbas, sakytum, kaip tik ir traukia jaunuosius. Atstumiančias itaką gali turėti iš kai kurių visuomenės sluoksnių ateinantis moras moksline — kultūrinė veikla paversti tradiciniai, kartais gana primityviai suprastos politinės veiklos dalim. Dar blogiau, kada atvažiuoja jauni mokslininkai nenoromis tampa siebotojais asmeniškų, politinių ar visuomeninių tarpusavio rėtenų, besisukančių apie atgyvenusias temas, kurios jiems nieko nebereikia, ypač jeigu koks nors išsiskelbęs, negalėdamas jų patraukti į savo pusę, apkaltina juos „patiriotizmo stoka“. Ačiū Dievui šitų neigiamų reiškinų mūsų simpoziumuose iki šiol nebuvo per daug.

— Kiek pamenam, beveik jokie čionykščiai panašūs pobūdžio suvažiavimai neapsieidavo ir be jūsų paties vienos ar kitokios paskaitos. Dalyviamis jos vis būdavo labai patraukli atrakcija. Ar šiemet jūsų paskaitos galima taipgi tikėtis? Ir kokios?

— Tuo tarpu esu užsiąga-

ves skaityti paskaitą apie išeivijos lietuvių istorinę dramą spėjamojoje sesijoje, kur bus kitų paruoštos paskaitos ta pačia tema, tik liečiant nepriklausomybės laikotarpį ir šiandieninę Lietuvą.

— Ar šiemetiniame Mokslo ir kūrybos simpoziume bus vien tik paskaitos ir svarstymai, ar bus ir kitokio pobūdžio programos, sakysim koncertai, baliu, literatūros vakarų, vaidinimų ar pan.?

— Čia laikysimės jau susiklosčiusių tradicijų iš praeitų simpoziumų. Bus įvairių programų, papildančių mokslinių paskaitų eigą. Ši kartą tačiau tais reikalais rūpinasi daugiausia pats organizacinis komitetas, taigi, jie ir galėtų daugiau apie tai papasakoti.

— Kokios talkos visam mokslo ir kūrybos simpoziumui pageidautumėte iš lietuviškos visuomenės, iš periodinės spaudos, iš programos dalyvių ir jų klausytojų šiandieninėje paruošoje ir pačiame įvykyje lapkričio 24 — 27 dienomis Chicagoje?

— Laukiame visokeriopos paramos, o ypač, žinoma, geros valios, susidomėjimo, pritarimo, simpoziumo idėjos palankaus svarstymo spaudoje. Tikimės, kad tie, kas gali, parems simpoziumą ir finansinai — čia, sakytum, idėtas doleris duos visų geriausių derlių lietuviškos veiklos labui. Taip pat sveilingai, draugiškai lauksime ir visuomenės, atsi-

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

eina jos premijos tinkamas įteikimas. Šiuo metu mūsų rašytojai visur pastinka poetą Tomą Venclovą, o Chicagoje dar rūpinasi ir Poezijos dienų tradiciniu surengimu.

Draugijos valdyba yra nuolatiniame kontakte su rytinio Amerikos pakraščio rašytojais, nes jie palyginti gyvena arti. Pasiekiamos ir tolimesnės sritys. Praėjusių metų gale pirmininkui teko ilgai pabendrauti su Kalifornijos lietuvių rašytojais.

Intensyvejanč disidentiniam brūzdėjimui, Lietuvių rašytojų draugijos valdybai atsivėrė naujas veiklos laukus — laisvais informuoti kitataučius, ypač vadovaujančius valstybininkus ir intelektualus, apie lietuvių tautos ir jos rašytojų vergišką padėtį.

Tas žygis šiais metais pradėtas memorandumu JAV prezidentui. Rašyta taip pat ir Čekoslovakijos prezidentui dėl persekiojimų aname krašte, primenant panašią Lietuvos rašytojų vergiją. Čia dar būtų galima daug atlikti, dalyvaujant kitataučių intelektualų pobūviuose. Valdyba tuo, kiek galėdama, rūpinis. Nepamirš jį taip pat savo pareigos ugdyti Draugiją naujais nariais, telkti premijas, atstovauti jai žymesniuose lietuvių suvažiavimuose, skleisti solidarumo dvasią tarp pačių rašytojų; dar sykį bandys

šaukti visuotinių narių suvažiavimą, skatinti sritinius susitelkimus ir, kai finansškai sustiprės, leis knygas ir t.t.

Šiuo metu valdyba yra pasiryžusi apie Lietuviai rašytojų draugiją paruošti specialų leidinį, kuriame atspindėtų jos veiklą per 30 metų. Ruošiant tokį leidinį, jau dabar valdyba prašo kiekvieną narį iki šiu metų rugsėjo 1 d. dviejų mašinėlė rašytų puslapių tekstą tarti žodį apie savo gyvenimą ir kūrybinį Credo.

Visiems literatūros bičiuliams reikia tik džiaugtis, kad Lietuvių rašytojų draugija išvijoje ne

tik nesilpsta, bet dar gausėja. Gausis ir pajėgus kolektyvas daro išpūdį tiek kitataučiams, tiek saviškiams, ir su juo visuomenės. Pastaraisiais metais Draugija ypač sustiprėjo jaunesniųjų rašytojų prieaugliu. Šiuo metu valdyba ir LRD yra pakviesti du visiems žinomas asmenis: poetą, literatūrinį veiklą mūsų kalbon vertėją, Vilniaus universiteto profesorius, narsų kovotoją už tautos bei žmogaus teises — Tomą Venclovą ir poetą, literatūros kritiką — Praną Visvydą. Abu yra maloniai sutikę būti LRD nariais.

Draugijos adresas yra: Lietuvos rašytojų draugija — Lithuanian Writers' Association, 361 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207.

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6449
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 874-8004.

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6139 So. Kedzie Avenue
Val: pirm., antr., ir ketvirt., 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šešt., nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: WA 5-2670
Reizd. tel. WAIRBOK 5-2048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., ketv. 1 iki 6 v. popiet.
Antr., penkt., 1-5, treč. ir šešt., tik susitarus.

DR. ANTONIO RUDOLFO KABINETE PERMĖ
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val: pagal susitarimą; pirm., ir ketv. 10-4 v. antr., ir penkt. 10-4; šešt., 10-3 val.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Nėry ir Endometrijos ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.
Reizd. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6182 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akčių ligos
3907 West 163rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4266 W. 63rd Street
Ofiso telefonas: BE 4-4116
Reizd. telefonas: BE 4-4116
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., nuo 1 iki 3 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofiso ir rez. 2652 W. 56th St.
Tel. PROSPECT 6-1233

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šešt., pagal susitarimą.

DR. PETRAS ŽILIONA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6224 S. Karnganavici Ave.
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., 2-7
Šeštadienis pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1448 So. 50th Ave., Cleora
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val.
Išskyrus tradicinius
šeštadienis 12 iki 1 v.

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., nuo 12-4 v. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt., uždaras.

DR. IRENA KURŠ
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso tel. RE 7-1168; rez. 350-2910

DR. J. MEŠKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., 8 iki 7 v. p. Tik susitarus.

OPTICAL STUDIO
VIOLETA KAROSAITIS
7051 So. Western Ave. Tel. 776-0700
Pritaikomi akiniai pagal gydytojo receptus.
Didelis akinių rėmų pasirinkimas.
Val: pirm., antr., penkt. 10-5:30.
Ketv. 1-5 v. vak. Šešt. 10-4 v. p. d. Trečadienis uždarytas.

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
2618 W. 71st St. — Tel. 357-5149
Tikrina akinis, Pritaikomi akiniai ir „Contact lenses“
Val. pagal susitarimą. Uždaras treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr., nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5548

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4266 W. 63rd Street
Ofiso telefonas: BE 4-4116
Reizd. telefonas: BE 4-4116
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., nuo 1 iki 3 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofiso ir rez. 2652 W. 56th St.
Tel. PROSPECT 6-1233

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šešt., pagal susitarimą.

DR. PETRAS ŽILIONA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6224 S. Karnganavici Ave.
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt., 2-7
Šeštadienis pagal susitarimą

Knyga apie Pensylvanijos anglikasių Lietuvą

PENNSYLVANIJOS ANGLIKASIŲ LIETUVA. Vladas Butėnas. Nuotraukos Algimanto Kežio. S. J. Portfolio: Elena Bradūnaitė, Jurgis Bradūnas. Lithuanian Library Press, Inc., Chicago, Ill., 1977. 343 p. Kaina \$20.00. Didelio formato, daug iliustracijų. Knyga apima dail. Vincas Lukas ir Petras Aleksas.

JONAS BALYS

gali daug pasakyti apie apleistų kasyklų gūdumą. Todėl minėtoms prasmėms ir tokios nuotraukos yra istorinės ir informacinės).

Knygai medžiaga buvo surinkta dviejų vasarų išvykų metu: 1972 m. keliavo kun. A. Kezy, žurnalistas V. Butėnas ir tautosakos studentė E. Bradūnaitė. Kitą 1973 m. vasarą prie jų dar prisijungė stud. R. Lapas ir J. Bradūnas. Šio projekto mecenatas buvo prel. J. Karalius, kaip pradininkas. Vėliau leidinį parėmė Pensylvanijos lietuvių dienos 1974 m. rengimo komitetas ir kiti. Paminėti keliauninkai aplankė kokias 25 iš seno lietuvių apgyventas vietas, anglikasių rajonus. Dabar ten gyvena daugiausia pensininkai, nes kasyklos užsidarė jau 1954 m. Išskirti būvę tik didieji miestai, Philadelphia ir Pittsburghas, jie neaprašyti, nors ten iš seno lietuviai gyvena, o ir dabar dar yra gausūs. Ekspedicija paprastai pradėdavo savo ieškojimus lietuviškoje kle-

bonijoje, ieškojo senesnių žmonių ir kalbėjosi su jais. Atvykėliai paprastai būdavo draugiški sutinkami ir tik kartais buvo ir juos žiūrėma, kaip ir nepageidaujamus išsibrovėlius.

V. Butėno aprašymas yra žurnalistinis. Kartais pasigendi istorinio gilumo, tačiau jo ir negalima buvo laukti, nes kai kuriose vietose buvo sustota vos padiečiai ar tik keliom valandom. Pagaliau stambesnės parapijos turi išleisti savo plačias istorijas, tad šokių žurnalistinių dienraščių pobūdžio apybraižų gal ir užtenka. Taip idomiau skaityti, nes sausų istorinių dėstymų daug kas nemėgsta.

Kai pavartai šią knygą, tai negali atsisakyti išpūdžio, kad mūsų keliauninkai sutiko Pensylvanijoje lietuviškus paskutiniuosius mohikanus. Dangelis lietuvių net nugalėjo vienoje vietoje visa savo amžių nuo pat atvykimo iš Lietuvos. Dabar jau kitaip. Naujoji karta yra judri. Pagaliau lietuviško jaunimo ten ir nebėra. Man skundėsi viena sena moterėlė, kad ji negalinti su savo vaikais susikalbėti: ji ne-

(Nukelta iš 1 psl.)

Albino Baranausko trilogijos II tomas

Albinas Baranauskas, RUDENYS IR PAVASARIAI ARBA UZPLYNIU PULTINEVICIUS NAMIE IR SVETUR. II dalis. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1976 m. Aplanas pieštas dail. Vytauto O. Virkai. Knyga 348 psl., kaina 6 dol., gaunama "Drauge".

Štai jau perskaityta Albino Baranausko "Rudenų ir pavasarių" antroji dalis. Maža tencuokpami nuo paties rašytojo mėgstamo dialogo stiliaus, skaitytojai, kurie dar nepakabėjo įsigyti ir perskaityti tos knygos, nors ir laukė jos, gal susidomėję paklaus: — Ar tai tęsinys tos plačiai užsimotos istorijos apie Pultinevičių namie ir svetur? — Taip, apie Pultinevičių namie ir svetur. — Ar apie Užplynių Pultinevičių, kuris dabar gyvena amerikoniškame Skvireltaune? — Apie Užplynių Pultinevičių, kuris dabar gyvena amerikoniškame Skvireltaune.

Jau iš šio veikalo pirmojo tomo patyrėme, kad Pultinevičius, nors ir labai šnekus, liežuvingas senis ir geras pasakotojas, apie save šykštškai teduoda žinių. Vis jam rūpi kitų istorijos, kuriose ir jis, tiesa, dalyvauja vis po truputį, bet daugiau ne kaip veikėjas, o tarytum stebėtojas, kuris su visomis smulkmenomis susiurbia į savo galvą, ką matė ir girdėjo, ir dabar visa tai perduoda kitiems. Maždaug šitoks pat jis yra ir šiame antrajame tome.

Škart rašytojas leidžia Pultinevičiui daugiau kaip per pusę knygos pasakoti gyvenimą siuvėjo Roko Kukio, Miko Rašimo, jo sesers Nastės ir savo pirmosios meilės. Tik 139 puslapyje ir tęsiniame, kad ne rašytojas mums visa tai pasakoją, o Pultinevičius dr. Spakauskui, kuris ligi tol ramiai klausėsi, ne žodžio netardamas, o tada nutarė patikrinti R. Kukio biografiją tais duomenimis, kuriuos jis žinojo.

Tie iš Pultinevičiaus pasakojimo išskylančios žmonės pakankamai sudėtingi ir, sakykime, atstovauja tam tikriems Lietuvos gyventojų sluoksniams. Jie kiekvienas turi savo individualius bruožus, o taip pat lyg koks stiprus antspaudas juos lydi kilmė, kuri turi progos pasireikšti neramiais laikais, kai išskyla pasirinkimo klausimas — su kuo eiti, kam tu reikalingas, kam gali priartėti, savo žmogum būti. Va, tasai Kukis, skurdus našlaitis, kurį miestelio vaikai pagavę, be pasigailėjimo daužydavo, sugebėjo išeiti į siuvėjų, įsigyti savas mašinas ir įsikurti tame pat miestelyje, kuriame praleido dalį skaudžios vaikystės. Žodžiu, jaunolis išliko, ir dėmesio vertus amatininkas, ir miestelio aukštuomenės atstovas — valčiaus sekretorius Jankeliūnas ryžiasi už jo išleisti savo dukterį Danutę, tą pirmąją Pultinevičiaus meilę, nes, anot pasakotojo, "nors dar toks jaunas, bet jau savarankus, atsistojęs savo kojomis, mokąs pelningą amatą, turįs nuosavą siuvyklą, gerą vardą ir aibes klientų: ne kaimietis, o išsistlavęs; uolus katalikas, gabus, doras, mandagus ir sveikas" ir taip toliau.

Nors buvo suruošta sužieduotųjų puota, vestuvės neįvyko, ir Danutė vėliau iškėjo už polifijos viršininko Damidavičiaus. O vestuvės sumaišė Nastė Rašimaitė — Gerasimovaitė, girtuoklio poeto dukte, su broliu Miku — Miko neseniai grįžusi iš Rusijos, Jankeliūnų priglobta ir Jankeliūnienės užtikta lovoje su siuvėjiu, tuo kandidatu į žentus. Kukis tada pasiėmė sau "Nastę, kuri vieną naktį su broliu dingo — pabėgo į Lenkiją, o iš jos pateko į Rusiją ir mirė koncentracijos lageryje".

Visiškai kitoki Kukį pamatome.

K. ABR.

kai obševikai okupuoją Lietuvą. Jis tuoj įtraukiamas į valčiaus aktyvistus ir ateina siūlyti Pultinevičiui viršaičio vietą. Jei Jankeliūnui jis, be kita ko, atrodė tinkamas į žentus dėl daugybės gerų ypatybių, o taip pat ir dėl to, kad uolus katalikas, tai dabar jis Pultinevičiui skelbia jau pusiau oficialų, pusiau naivų marksizmą, tarytum jau būtų sūspėjęs baigti partinį institutą ir negavęs dar diplomo tik dėl to, kad logikos mokslas jam kai kur užkliūva už bemokslio žmogaus kasdien įprasto galvojimo. Kad rašytojas tokį žmogų pasirinko pačiu ryškiausiu apylinkės bolševiku, nulėmė, tur būt, jo kilmė ir smulkoko amatininko profesija. Kas gi, kaip sakoma, paskubėjo nueiti su naująja srove, jei ne kriaucius, šiaučius, amatininkus?



Albinas Baranauskas

Tur būt, ir istoriška ir logiška tokį amatininką pasirinkti spalvingu aktyvistu. Valia rašytojui ir pasišaipyti iš nepaprasto jo edrumo, gal pačios komišiausios jo ypatybės. Jei iš pradžių jis ir nušėbintų tokiu, tegu ir primityvumu atskiestu, sovietinio marksizmo žinojimu (iš kur gi, sakykime, jis išmoko to marksizmo, jei ryšius palaikė tik su liberaliu "Lietuvos ūkininku"?), tai vėliau pradeda suprasti, apie ką galima kalbėti, o apie ką ne. Praktiškas reikalų supratimas, žinoma, daug idėmėnis ir geriau apibūdina to savamokslis siuvėjo psichiką negu marksizmo teorijos. Pavyzdžiui, jis Pultinevičiui liepia nevertoti žodžio "popas", ir man tai priminė tikrą atsitikimą iš Kauno, kai milicininkas sudraudė moterį, kam ji kalbėdama vartoja žodį "zydas". Girdi, reikia sakyti "evrej", o už žydo minėjimą suimsias. Tikras Kukis! Gal tas Kukis tik lietuviškesnis už aną milicininką, nes pojo vietoje jis norėtų girdėti lietuviškai kalbantį šventiką, o milicininkas stengėsi prisiiderinti prie savo globėjų visiškai iš kito galo.

Gyvenimą Kukis baigė, gavęs vokišką kulka naujos okupacijos pradžioje. Laukdamas savo galo, jis ir atsivertė: atliko išpažintį. Labai, žinoma, gražu, kad nebuvo leista pražūti to siuvėjo sielai, tik gal kai kam užklius, kad rašytojas, jau nebe pirmą tokį atsivertimą vaizduoja, vadinasi, truputį kartojasi. Ogi pirmojoje šio romano dalyje, atsigulęs sunkios ligos patalną, atsivertė Pultinevičiaus svainis Kalasauskas. Tiesa, kiekvienas jų kitaip žengia tą lemtingą žingsnį, ir gal jų atsivertimo situacijose pats fakto pakartojimas ne laikytinas literatūrine nuodėme.

Mikas — Miša Rašimas — Gerasimovas okupacijos metu buvo grįžęs į miestelį viršininkauti, bet prieš pat karą atsauktas, kaip įtariamas nukrypimu į trockizmą, mat, jo sesuo, nors ir ne komunistė buvusi, tardoma ir kaninama prisipažinusi tokia jai pa-

kišta nuodėme. Be kita ko, Mikas pabėgęs iš Lietuvos, nes arklių vogimu pradėjęs verstis.

Pasakojime apie Kukį ir Rašimus dar susitinkame ir su kitais veikėjais — tėvu, motina ir dukterim Jankeliūnais, Džereška, Damidavičium, Ferencu, Bidočium, Tadu Zuikiu ir t. t. Jie tame pasakojime tik antraeiliai veikėjai, dėl to ir charakterizuojami kai kurie daugiausia tik vienu bruožu.

Antroje šio tomo pusėje, palyginti, tirštoki vėjai pasisuka jau Skvireltaune. Pats dalykas — labai netikėtai atvažiuoja pas savo vyrą buvusi Sibiro tremtinė Pultinevičienė. Tokie atsitikimai, kad iš anapus kas nors suvisam atvažiuotų į šią pusę, yra itin reti, ir Pultinevičius susitikimo po šitiekos metų scena skaitytojui būtų kažkas nauja. Deja, ligi šiol per abi knygas leides vis savo veikėjams matyti, girdėti, samprotauti ir spresti, ties ta vieta ima ir įsikūti su šitokiu atspėjimu pats rašytojas: "Šioje vietoje autorius tenka nemitusiam prisipažinti, kad jo plunksna yra per silpna atkurti po to sekusią sceną". Tiesa, jis savo įpročiu ir šiuo atveju leidžia Mingėlai ir Siaurusevičiui pabūti neaiškiais ir prieštaringais to įvykio liudininkais, skirdamas jų parodymams tik šykštų puslapi. O gal, jei skaitytojas ir gailės, kad jam tas susitikimas nebuvo kaip reikiant atvertas prieš akis, gal, sakau, rašytojas bus sąmoningai vengęs graudžios scenos knygoje, kurioje ir viską žiūrima daugiau linksma akimi, o pro mirtį ir bet kokius tragiškus įvykius prabėgama daugiau kronikininko sausomis eilutėmis.

Su Pultinevičiene ir Skvireltauną atskrausto ir jos brolis Kalasauskas, su kuriuo susipažinome jau pirmojoje knygoje. Nemaža naujiena, kad tame mieste nuolat apsigyvena taip pat jau gera skaitytojo pažįstama dainininkė Klementina Zelenkienė ir išteka už krautuvės savininko Tinkoraius.

Kai svetur turime nemažus būrius pripažintų ir nepripažintų poetų ir prozininkų (poetams pristatyti jau leidžiamos ir pagrindinės ir dar papildomos antologijos), tartum skaitytojų užsigardžiuoti iš šios knygos mažame veikėjų būryje išskyla i dienos šviesą net du vyrai su savo literatūriniais talentais — Tinkorius ir Mingėla. Tiesa, kas turėjo progos susipažinti su Albino Baranausko poezija, nesunkiai pasidarys išvadą, kad Tinkorius savo eilėraštyje bašiai susisaukia su juo, ir jeigu būtų leista pajaukauti, tai sakyčiau, kad būsimąją poezijos antologiją sudarysianti redakcija gal turėtų galvą sprendimui, ar tą kūrinių palaikyti plagiatu, ar visas teises negincijamai pripažinti tam naujam talentui. O labai įdomu, kai susėdė seniai visu rimtumu nagrinėja tą eilėraščių.

Kitas Pultinevičiaus draugas, iš tikrųjų net jo įnamis, kapitonas Mingėla, kuris šioje knygoje turėjo progos plačiau savo margą gyvenimą nušviesti, pasirodo, metėsi į prozą — parašė istorinį romaną, kurio pradžią išgirdę klausytojai sutiko su pagyrimais, net ragindami siūsti "Draugo" konkursui. Konkursas, tur būt, tas kūrinytis laimėję premiją ne tik dėl to, kad originaliai parašytas, bet ir dėl sužeto — istoriniai dalykai dabar gi ypač populiarūs ir šiaip ir anapus, daug kas juos rašo, daug kas skaito. O kad tame epizode nemaža ir linksmo apčiuopi, tai galėsim net įtarti Alb. Baranauską, kad ar nebus jis norėjęs čia pabūti lietuvišku Servantesui ir truputį pajaukauti iš istorinių kūrinių antplūdžio. Tokio noro duomenų matyti ir dialoguose, ir žodyne, ir situacijose.

Tomas Venclova

EILĖRAŠTIS APIE DRAUGUS

Natalijai Gorbanevskai

*Kada ir svetimi — nesvetimi,
Ir visa, kas nespėjo atsitikti,
Nulosta pasroviui nebūtimi,
Tarytum nebūtis turėtų krypti.
Kada už miesto baigiasi diena
Ir graudžia radijas, artėjant liūčiai,
Dar sykį atsiverkime spyna
Nuo paskutinių vasaros minučių.*

*Aptemus orai, žengia pro duris
Pradingęs, pavėlavęs, pasitraukęs,
Kurims šią naktį mūsų kambarys —
Vienintelis Eliziumo laukas,
Kurį šešėliai klaidžioja sapne,
Vieni kitus pamilę ir pamiršę,
Apsigyvena veidrodžių dugne
Ir netikėtai kyla į paviršių.*

*Taip atgema sugulę į karstus
Sparnuotos moters, nematyti broliai,
Karta, seniai pavirtus į garsus,
I knygos paraštę, į sausą žolę,
O tuos, kas gyvas, renkasi migla,
Tušti namai ir tolimos kelionės.
Jų ginklas — atsparumas ir tyla,
Ir juos, gal būt, išgelbės Apolonas.*

*Pastogė apsimęs gamtos riba,
Naktis atskirs atodreki nuo speigo,
Ir net mirties akivaizdoj kalba
Išauogojus jiems ištikimybę, jeigu,
Užmodijus jutimą ir mintis,
Išskobus duobę akmeniniuos laiptuos,
Jų laukia nepašlyta ateitis —
Jų pragaisintas ir grąžintas daiktas.*

*Jie lankė mūsų girią. Jų pirštus,
Lyg medis, atmena negyvas baldas.
Jie gėję ir subrendusius metus,
Jie žemiškajam teismui nepavaldūs.
Tai atvira ir didelė šeima,
Kurios vaikai turi vieną vardą —
Jų balsą pavadavus tuštuma
Ligi kraštų pripildo mūsų erdvę.*

*Aš netikiu nelaime ir tūčiu
Draugais, kuriems išdailiau po lygiai
Atstumą tarp pasaulio ir akių,
Šią menką ir netikrą begalybę.
Visi veidai išnyksta sviesoje.
Užgesa lempos, išryškėja tiesos,
Bet žingsniai susitinka manyje,
Kaip susitinka lygiagrečios tiesės.*



Poetas Tomas Venclova skaito savo kūrybą.

Nuotr. V. Maželis

*Ir vėl ruduo, pritrenkęs dosnumu.
Mieste, kurį laimėjo kelios sielos,
Virš svetimų tramvajų ir namų
Šią valandą prasideda rugsėjis.
Didžiulės valtys dunkso vandeny,
Iš ryto įtemptas kiekvienas nervas,
Ir pats pirmasis lapas grindiny
Kampuotas, tarsi riteriškas herbas.*

1968

"Eilėraštis apie draugus" skirtas poeti Natalijai Gorbanevskai, kuri 1968 metų rugpjūčio gale Maskvoje dalyvavo demonstracijoje, smerkiančioje įsiveržimą į Čekoslovakiją, ir po to buvo uždaryta psichiatrinėje ligoninėje. Šiuo metu ji yra išvykusi į Vakarus ir gyvena Paryžiuje. Eilėraštis rašytas toms dienoms, kai apie savo draugus — Maskvos ir Prahos disidentų likimą girdėjome tik per radiją, ir bando perteikti to laiko mintis bei nuotaiką. Lietuvoje jis buvo praėjęs pro cenzūrą su dedikacija "N. G". Spausdindamas jį Vakaruose, duodu pilną savo draugės vardą.

Tomas Venclova

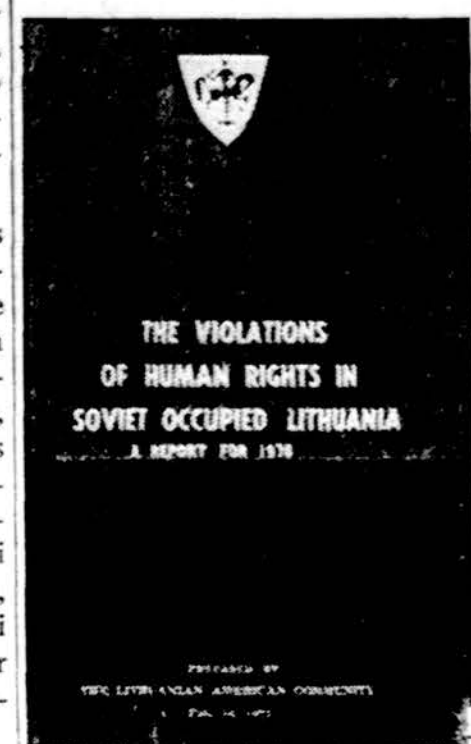
Nauji leidiniai

• THE VIOLATIONS OF HUMAN RIGHTS IN SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. A Report for 1976. Prepared by The Lithuanian American Community. February 16, 1977. Leidinys didesnio formato, 166 psl., kaina 4 dol., gaunamas ir "Drauge".

Jau šeštą kartą pamečiui JAV Lietuvių Bendruomenės rūpesčiu Vasario 16-tos proga atliekamas bene pats didžiausias darbas Lietuvos laisvės kovos fronte, išleidiama nauja knyga.

Pasakoją Alb. Baranauskas lengvai ir sklandžiai, ką jau parbrėžtinai pažymėjau rašinelyje apie pirmąją knygą. Žodžio jam nereikia ieškoti bet kokiai situacijai nusakyti. O kalbos riktus, kurių vienas kitas buvo išskeltas kalbant apie pirmąją knygą, užsispyres ir šikart kartoją, tai nebėra ko iš naujo pradėti tai glaudyti, kad būtų nenuobodu, anot tos dainos. Knyga jau labai nenuobodi, gyva ir linksma, ir sėkmės jai! O dabar lauksime trečiosios dalies.

leidžiant kiekvienų metų dokumentuotus rinkinius "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Po ranka štai jau turime puikiai paruostą, gražiai atspausdintą, su profesionaliu šios srities žinojimu atliktą 1976 metų šurpujį, dokumentinį registrą. Anglų kalba paruostas kaltinamųjų dokumentų rinkinys toli prašoka vien savuotinės veiklos ribas. Juk tai sukaupia, su čia aptariamuju 1976 metų tomu, jau šešerių metų kaltinamųjų medžiaga, liečianti rusiškojo bolševiz-



mo nusikaltimus prieš žmogaus teises Lietuvoje. Jeigu jau šandien, įvykiams susiklosčius, lietuviams reikėtų stoti į autoretiną ir lemti tarptautinį teismą kaltinimui ir liudijimui, tai štai — visa kaltinamoji medžiaga jau guli parengta net šešiuose tomuose. Ar mes pakankamai suprantam, ką visa tai reiškia, ar suvokiame šio Lietuvių Bendruomenės užmojo neįkainojamą vertę ir konkrečiai leidinį redaguojančių ir jį paruošančių pasišventimų? Kai dažnai mūsųose kone kiekvienas kasdieninis keiksmazodis, nusiviestas okupanto link, jau laikomas pasigarsintu nuopelnu, kai menka ir su klaidomis išleista brošiūrėlė apšaukiama verta medaliu, tai kokiais žodžiais turėtume vertinti priešui sunkiai bepakeliamo svorio "The Violations" tomus. Lietuvių Bendruomenės ir dokumentinius toms pažeidimus pradėta amerikiečių intelektualams priklauso visos lietuviškosios dabarties ir ateities padėka. Juk išsivijos lietuviai ir jų organizacinės formos Lietuvių Bendruomenė šiame krašte gali tikrai didžiulius, jog savo įžvalgumu čia yra pralenkusi visų penkmečių net Amerikos politikos kryptį. Apie žmogaus teisių pažeidimus pradėta amerikiečių plačiau viešai kalbėti ir rašyti tik dabar, tik po nelemųjų Helsinkio susitarimų. Tuo tarpu Lietuvių Bendruomenės ir šiuos nusikaltimus sekančių jie pradėta angliskai kalbančiam pasauliui

(Nukalta 4 pusl.)

Nauji leidiniai

(Atkelta iš 3 pusl.)

pristatyti šia minimų leidinių forma dar visu penkmečiui prieš Helsinkio konferenciją. Taigi, kol kiti prasikrapštė akis ir apsižiūrėjo, mes jau stovime su šešių tomų parengta dokumentine medžiaga rankose.

Toliau čia tik trumpas žvilgsnis į šio naujo tomo turinį ir struktūrą. Po situaciją ir istorinę raidą apžvelgiančios įžangos, leidinio medžiaga dalinama į šiuos didžiulius skyrius: I. The Status of Human Rights and Dissenters after the Helsinki Accords, II. Denial of the Right to Self — Determination, III. Violations of the Freedom of Religion and Conscience, IV. Limitations on Creative Freedom, V. Restrictions on the Right to Emigrate. Šie skyriai vėl skirstomi į konkrečių faktų detalesnius poskyrius. Skelbiama medžiaga dar papildoma informacinėmis išnašomis, šaltinių nurodymais ir pan. Šaltiniai labai įvairūs: daugiausia "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", "Aušra", periodinė spauda, skelbtos dokumentinės ir kitur keliais keliais surašyti autentiškosios medžiagos. Ir jos amplitudė gana plati: nuo vysk. J. Steponavičiaus iki šioms dienoms Ameriką pasiekusio poeto Tomo Venclovos, nuo Kovalevo teismo Vilniuje iki organizuoto pogrindžio atsišaukimo, nuo rusifikacijos užmačių iki kūrybinės laisvės varžymų.

Ne vienoje vietoje dokumentus palydi ir atitinkamos iliustracijos. Taip matome disidentą Andrejų Sacharovą Vilniaus lietuvių tarpe, Lukiškių kaimelio sieną su laisvam žmogui sunkiai įsivaizduojamais šūkiais, Stalino ir Ribbentropo draugišką pasisveikinimą, naciams ir bolševikams susitarus dėl grobio pasidalinimo, klaidėdžių pasistatytą bažnyčią ir ją iš žmonių atimant — paverstą filmaramfonijos sale, Basanavičiaus "Aušros" ir dabartinės pogrindžio "Aušros" viršelį nuotraukos ir Vakarų pasiekusių lietuvių disidentų veidus: Tomo Venclovos, Jono Jurašo, Vladislavo Žilčiaus ir Ricardo Daunoro.

Plačioji visuomenė ir pavieniai prie šio reikšmingo darbo talkos ir jo tęstinumo užtikrinimo gali prisidėti leidinio įsigijimu ir, radus progą, jo paskleidimu angliškai kalbančiam ir skaitančiam pasauliui.

• Juozas Toliušis, 13-ji LAIDA. Pasakojimų pynė jaunimui. Viršelis ir iliustracijos Aleksandro Jakšto. Išleido JAV LB Švietimo taryba su Lietuvių fondo finansine parama. Spausdino V. Vijeikio spaustuve Chicagoje 1976 m. Leidinys 254 psl., kaina 4 dol., gaunamas šiuo adresu: Antanas Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

Tai nostalgiskų žvilgsnių jaunatviškon praeitin knyga. Tačiau ne kokia saldžiai sentimentali, o nutrūktagalviškai nuotykiškai įspinta. Autoriaus rašymo stilius lakus, dinamiškas, aiškus, tikslus. Tačiau nėra sausas. Sakinys ir frazė puslapiuose visur yra išlaikomi grožinės prozos gerame lygyje. Skaitytoja, tiek jauna, tiek vyresnė, knyga turėtų patraukti, kaip godžiai skaitomas nuotykių romanas.

• NAMU IR ARTIMIAUSIOS APLINKOS ŽODYNELIS. Paruošė Rimas Černius. Išleido JAV LB Švietimo taryba. Spausdė M. Morkūno spaustuve Chicagoje 1977 m. Tiražas 1000 egz. Leidinys 76 psl., kaina 2.50 dol. Leidinį galima užsisakyti šiuo adresu: Antanas Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 776 — 0588 (priešpieštis iki 1 val.).

Tai mokyklai ir šeimai be galo parankus žodynelis, kurio pra-



Stasys Pilka (1898. V. 8 — 1976. II. 5)

Atsimenamieji ir pamirštieji

Mirčiai aplankius lietuviškosios išeivijos gretas, labiausiai širdį suspaudžia, kai šios viešnios būna išskaitytos kurybingose kultūrininkas, išeivijos sąlygose sunkiausiai pakeičiamas kitu. O tarp tokių nepakeičiamųjų yra ir aktoriai. Todėl jų pomirtinis prisiminimas yra didžiai prasmingas, yra ir paskatas gyviesiems neužmesti sceninio darbo. Metinių mirties sukaktių progomis laiks nuo laiko tad ir būna surengiami vieši ir kitų aktorių minėjimai: išklausome buvusių jų bičiulių žodžius, prisiminimus, išgirstame garsinuose įrašuose pačių aktorių balsą, stebime ekranuose jų gyvenimo akimirkas. Vienus jų minėjimų su-

rengia mirusių šeimos nariai, kitus velionims artimos organizacijos.

Štai senesniai Chicagoje turėjo meigos kultūrinėje vakaronėje prisiminti dvejų metų sukaktį nuo aktoriaus Leono Barausko mirties. (Šį sekmadienį, kovo 20 d. kaip tik sueina lygiai dveji metai, kai netekome Leono Barausko). Aktoriui skirtoji kultūrinė vakaronė prieš savaitę buvo surengta Leono Barausko šeimos rūpesčiu.

Tai buvo gražus, su metais neišnykstantis aktoriaus asmens ir jo pasiaukojančio darbo gyvas prisiminimas ir pagerbimas.

Greta prisimena taipgi per daug anksti mus palikusi aktorė

Dalia Juknevičiūtė. Mirties sukaktuvių progą ir ji buvo pernai pagerbta bei prisiminta viso vakaro atitinkama programa, surengta ir įkūnyta bendraminčių pastangomis.

Bet yra mūsų ir liūdnųjų reiškinys. Yra užmiršimų, kuriuos sunku pateisinti. Mintyse čia turime Stasio Pilkos atvejį. Vasario mėn. 5 d. buvo jo mirties metinės. Galėjo jį gyvenime, kaip žmogų, vienąs patikti, kitiems dėl kurių nors priežasčių nepatikti, bet niekas negali ginčyti jo viso gyvenimo aukos teatrui. Šiaip ar taip, tai buvo aktorius, ne atsitiktinis ar trumpalaikis, o viso nepriklausomos Lietuvos teatro laikotarpio ir visos išeivijos dešimtmečių iki pat savo mirties. Ne tik grynai aktorius, o ir literatūros bei poezijos rečitatorių pradininkas kultūrinėje lietuvių tautoje. Tačiau kai žmogus be garsų varpų skambinimų ir vienišas mirė, tai kalbos apie Stasį Pilką ir pasibaigė. Ar iš tikrųjų jis tik to tylos mūsų bevertas? Ar iš tikrųjų mirusieji išeivijoje aktoriai gali tikėtis prisiminimo tik tada, kai tą prisiminimą vienokia ar kitokia regima forma organizuoja likusi šeima arba ideologiniai bendraminčiai? O kaip su tais, kurie šeimos užnugario neturi, kurie tai ar kitai partijai nepriklausė? Kas jų mirties metinių minėjimą surengs, kas iš gyvųjų, aktorių gerai pažinojusių, tars apie jį dar negirdėtą ir nepasakytą žodį, kas pasaus jo balsą vėl suskambėti gyviesiems?

Vis dėlto lietuviškoji išeivija dar nėra palaidą bala, o neblogai susiorganizavusi visuomenė. Ar ne jos būtų pareiga prisiminti tuos, kurie gyvi būdami, buvo jai taip reikalingi ir kuriems ne kartą scenoje nuosirdžiai plojo. Pagaliau Stasio Pilkos atveju jis ir nebuvo koks nors atsiskyrėlis visuomeninė ir profesinė prasme. Berods, visą laiką prilausė čia Chicagoje esančiai mūsų Scenos darbuotojų sąjungai. Gal šios sąjungos ir būtų profesinė ir bičiuliška pareiga pasirūpinti, kad jos vis dėlto neeilinio nario prisiminimas išliktų gyvas ir bent kultūrinės vakaronės forma pagerbtas.

k. brd.



Vinsas Krėvės "Raganias" inscenizacija Jaunimo centre, Chicagoje. Prie dangaus vartų kairėje Kukis (Leonas Barauskas) ir Gygis (Jonas Kelešius).

džioje supažindinama su lietuvių kalbos žodžių kirčiavimu bei kirčiuotėmis. Iš tikrųjų knygoje yra net du žodyneliai: anglų — lietuvių ir lietuvių — anglų. Tai vis kasdieninėje kalboje labiausiai vartojami žodžiai. Pagirtinas leidinys, kuris visiems šiame krašte pravers daugeliu atvejų.

• AKIRACIJAI, 1977 m. vasario mėn., Nr. 2. Atviro žodžio mėnraštis. Redaguoja redakcinis kolektyvas: D. Bielskus, K. Drunga, L. Mockūnas, Z. Rekašius, dr. T. Remeikis, dr. E. Vaišnienė, H. Zemelis. Leidžia Viewpoint Press, Inc. Redakcijos ir administracijos adresas: 6821 S.

Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 8 dol. Kultūrinį numerio klotą sudaro: Pastabos iš viešnagės Lenkijoje (Romualdas Misiūnas), Gliandos ir Spalio romanų recenzijos (Kostas Reikalas), Pokalbis su rašytoju Jurgiu Jankumi ir kt.

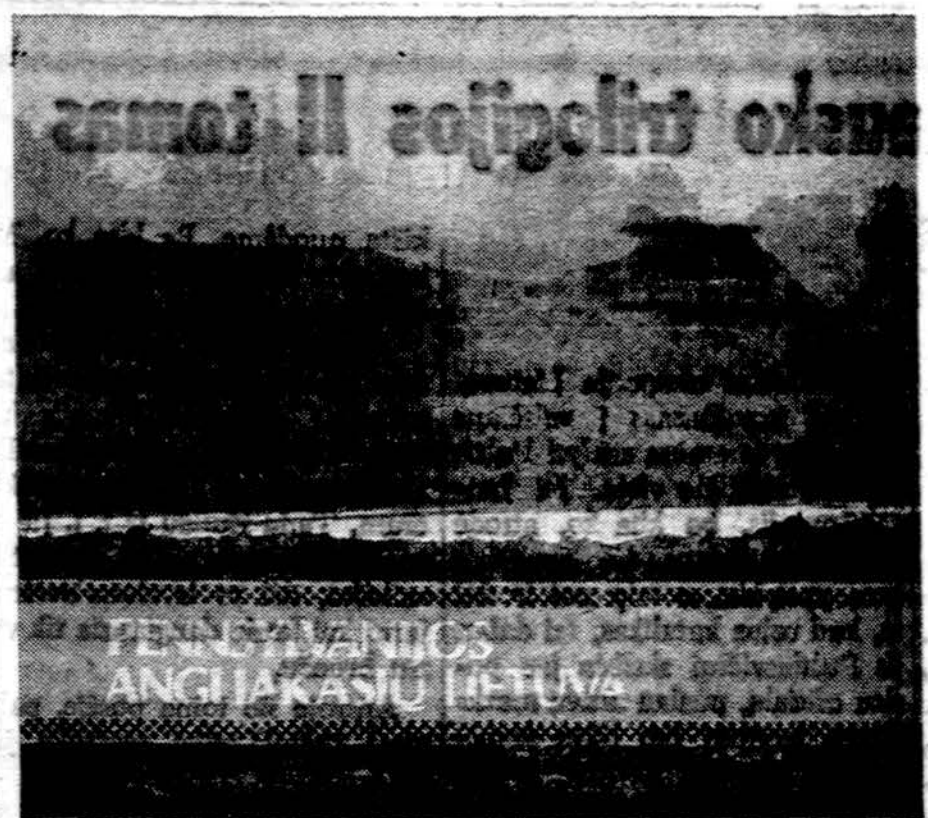
• EGLUTĖ, 1977 m. kovo mėn. Lietuviškas laikraštis vaikams išeivijoje. Vyr. redaktorė — ses. O. Mikailaitė. Leidžia ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Administruoja Danguolė Sadūnaitė. Prenumerata metams — 7 dol. Redakcijos ir administracijos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Con-

vent, Putnam, Conn. 06260.

Tai jaunos širdies vyresniųjų ir pačių jauniausiųjų prirašyti ir pripiekti puslapiai. Pavelsliuku pasijūreiti, eilėraštukų ir apsakymėlių pasiskaityti, galvosūkių paspėsti ir darbėlių pabandyti yra tiek ir tiek.

• PIRMIEJI ŽINGSNIAI, 1977 vasario mėn. 19 d., Nr. 2. Kristijono Donelaičio liuanistinės mokyklos mokinių laikraštėlis Chicagoje. Leidžia mokykla, finansuoja Tėvų komitetas. Redaktorė priežiūra D. Bindokienė ir V. Musonytė.

Tai eilėraščių, rašinių, piešinių ir nuotraukų kupini didesnio formato 32 psl.



(Atkelta iš 2 pusl.)

mokanti angliškai, o vaikai užmiršę lietuviškai. Jie pasiklaidę į visas šalis, kur kam geriau, ir kai kartais aplanko savo seną motiną, tai nebesusikaibama. Pennsylvanijos mažose miesteliuose randame lietuviškas pavardes bažnyčių vitražuose ir kapų paminkluose. Bet kur dingio tie lietuviai? Daugiausia kapuose ar užverstų kasyklose. Lietuviškos šeimos buvo gausingos. Viena moteris Mahanoy City, Pa., man sakė, kad turėjusi penkiolika vaikų ir dvyliką dar gyvena. Bet kas juos atpažins, kai jų oficiali pavardė išvirsto į Deriscavage? Lietuvių gausiomis aukomis pasistatytose bažnyčiose dažnai jau nebegirdi lietuviško žodžio: vienur kunigai nemoka lietuviškai, kitur parapijonyb nebeneri klausyti lietuviškos evangelijos, nes jaučiasi nesmagiai, kadangi baltų mažumoje. Nutilo ir lietuviškų chorų giedojimas. O viena paprasta moterėlė pasakė:

"Dabar ir bažnyčioje tik erzeliuja, kaip žydai iškalioj".

E. Bradūnaitė rekordavo senųjų lietuvių prisiminimus. Jaunesnė buvo tik kelti vyrų, nuo 40 iki 68 m. a., tačiau daugumą sudarė moteriškos, kurios buvo daug senesnės: nuo 76 iki 88 m. a. Tie jų pasakojimai pasižymi būdinga proletariška psichologija. Kai kam jie bus idomi, kitiems — atrodoys niekai.

Stengėsi E. Bradūnaitė ir tautosaką užrašinėti, ypač dainas. Geras ryžtas. Tačiau atrodo, kad jau buvo pavėluota. Ką aš ir J. Būga rinkome tautosaką čia JAV-se 1950-aisiais, tai dar buvo pats laikas. Mūsų tiekejai viduriškai turėjo apie 60 m. amžių, kai atmintis dar pakankamai aštri, ir žmonės mėgsta prisiminti savo jaunystę. Patyrimas parodė, kad iš žmonių po 72 — 75 metų amžiaus jau mažai vilties ką nors vertingo ištraukti: atmintis ir balsas nusilpę, tik plepėjimas be sąryšio, šokinėjimas nuo vieno dalyko prie kito. Kar-

tais dar pasaką sugeba pasėkti, bet ir tai tik griaučių pavidale. Būdingas yra užrašytas P. Jurgienės, 88 m. a., pasipasakojimas: "Kartais per naktį sėdžiu pas langą — negaliu miegoti... Kai guliu, aš tada atsimenu visas dainas. Sienos. Ale pas mus labai gražūs dainų yra. (p. 202). O kai reikia dainuoti į rekordą, tai dainai visko pritrūksta: ir žodžių, ir kvapo. Taigi, amžius viską nulemia. Čia prisimena viena labai įdomi saga (sakmė) iš skandinavų epo "Edda". Dievas Odinas kartą stūko seną mažą moterėlę, kuri jį pakvietė rungtis. Ir šita sena menka moterėlė galingąjį dievą Odiną bemačiant prilenkė prie žemės. Pasirodė, kad ji buvo senatvė.

Jaunasis Jurgis Bradūnas savo novelę "Esim, brolieliai, namo, namo..." patraukliai aprašo susitikimą su lietuviškai kalbančiu airiu. Tas nuotykiškas prasmingai primena airių mitologinę būtybę Leprichauną: nežinia iš kur jis atsiranda ir vėl staiga pradingsta. Mūsų autoriaus tarsi su lietuvinio to populiarų airišką tautosakinę temą. Tas draugiškas pokalbis įvyko kapuose. Iš tikrųjų lietuvis su airiais ne taip jau taikiai sugyveno, būdavo ir ne mažų apstumdymų ar mušynių.

Leidinio autoriai ir leidėjai atliko didelį darbą, surinkdami tą medžiagą apie mūsų tautiečių vargus ir laimėjimus naujajame pasaulyje. Knyga gražiai išleista. Idomu ją pavarstyti ir paskaityti, nors jos turinys dažnai liūdnai nuteikia. Čia prisimena Rėza ir azoji Lietuva. Jo gimtąjį Karvačių kaimą Kuršų netijoje užnešė smiltys. Pennsylvanijoje lietuvių bažnytelė prasidėjo į žemę, nes, anglis iškasęs, po ją atsirado tuštuma. Ir norisi kartu su Rėza susukti: "Pažvelk, keleivi, žiūrėk, kur kadaise...".

Raimondos Apeikytės
PIANO RECITALIS

- Vieta JAUNIMO CENTRAS
- Laikas: BALANDŽIO 3 d., 4 val. po pietų.
- Bilietų kainos: \$5, 4 ir 3. Mokiniams už pusę kainos.
- Bilietai gaunami prie įėjimo.
- Koncerto metu veiks vaikų darželis visų amžių vaikams.

MARQUETTE PHOTO
SUPPLYREIKMENYS FOTOGRAFIJAI
IR MEGRJAM

Daug sutapimų, pildant šia reikmenis. Paimkite patogių planų atkeldami pastatytas reikmenis ypač patogi. Pirmą užuolą, šio nuotraukų aptarnavimas. Atidarykite pildant ir ketvirtą: vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. — Prospect 6-8998

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1977 M.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643 Tel. (812) 238-0787

VIENOS SAVAITES EKSKURSIJOS

\$899.00 #1 — GEGUŽES MĖN. 2 D.; #1A — GEGUŽES MĖN. 9 D.;
(Maskva, Vilnius, Maskva) #11 — RUGSEJO MĖN. 26 D.; #12 — SPALIO MĖN. 10 D.;
#13 — SPALIO MĖN. 17 D.
VISOS KAINOS PAZYMĖTOS NUO BOSTONO AR NEW YORKO — NUO CHICAGO PIRKTI DAR \$121.00

DVIEJŲ SAVAITIŲ EKSKURSIJOS

#3 — BIRŽELIO MĖN. 4 d. — Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas, Helsinki
#4 — BIRŽELIO MĖN. 26 d. — Maskva, Vilnius, Lužernas, Lugano, Ženeva (Sveicarija)
#5 — LIEPOS MĖN. 4 d. — Maskva, Vilnius, Roma
#6 — LIEPOS MĖN. 9 d. — Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas, Helsinki
#7 — LIEPOS MĖN. 18 d. — Maskva, Vilnius, Lucernas, Muenchenas, Baden-Baden, Bazelis (Sveicarija ir Vokietija)
#8 — RUGPĖČIO MĖN. 1 d. — Maskva, Vilnius, Roma
#9 — RUGPĖČIO MĖN. 15 d. — Maskva, Vilnius, Leningradas, Helsinki
#10 — RUGSEJO MĖN. 3 d. — Maskva, Vilnius, Roma
#14 — GRUODŽIO MĖN. 29 d. — Maskva, Vilnius, Ryga
Visos ekskursijos aplankys KAUNĄ ir TRAKUS (Prices subject to change)

PASALIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SKRIDIMAS Į LONDONĄ — 2 ar 3 savaitės — \$385 ir Chicago, Liepos mėn. 29 d. — išvykimas.
Taip pat parduodame skridimus (charters) į

Chicago į Vakarų
Frankfurtą
Los Angeles
Roma

— nuo \$250.00
— nuo \$300.00
— nuo \$350.00
— nuo \$400.00

Pavergtųjų Goltotos kronika

LIETUVOS KATALIKŲ BAZNĮČIOS KRONIKA. Trečiasis tomas. Pagrindinio leidimo Nr. 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 1975-1976. Išleido L. K. religinės šalpos rėmėjų sąjunga Chicagoje, viršelis ir iliustracijos seselės Mercedes, 1976 m., 424 psl., minkštasis virš. 4 dol., kietasis 6 dol., leidinys gaunamas ir "Drauge".

Joks kitas lietuviškas leidinys negimsta ir nėra platinamas su tokia mintimi, pavoju, kaip barbariškų okupantų sukaustytoje krašte slapta leidžiamoji "Lietuvos Katalikų Baznijos Kronika". Labai teisingai a.a. prof. J. Brazaitis apie ją buvo pasakęs: "LKB Kronika yra tautinės ir religinės gyvybės bei jos kovos išraiška. Ji yra taip pat kovos priemonė už tautinį bei religinį išlikimą".

Ačiū Dievui, kad lietuviškoji išeivija tai supranta, ir štai neseniai, Vasario 16 išvakarėse, išspausdino jau trečiasios kronikos tomas, apimantis 7 numerius (nuo 16 iki 22), pasirodžiusius 1975-1976 metais, bet užgriebiančius ir truputį toliau praeitį. Čia aptinkame smulkinančią aprašymą N. Sadūnaitės teismo, informacijos apie tragišką V. Jaugelio likimą, apie okupantų nužudytą N. Tamonį, apie moksleivių terorizavimą, apie skaudžius tėvų pergyvenimus dėl priespaudos mokyklose.

Šiame Kronikų leidinyje išryškėja mokytojų tragedija, dirbant po Maskvos letena, kunigų terorizavimas ir jų bandymai atsilaikyti prieš okupanto užmačius. Čia taip vaizdžiai nusakomi kaimiečių vargai, besistengiantys išlaikyti savas šventoves. Čia randame ir T. Venclovos laiškus komunistų partijos centrui, Ko-

valiovo teismo aprašymą. Ant Terleccio kancijų kelio pavaizdavimą, protesto raštus okupantų įstaigoms, dail. V. Žilaušo laišką kom. partijos sekretoriui ir daugybę kitų faktų, dokumentų, parodančių, kokias priespaudas ir teroro dienas turi pergyventi mūsų broliai savo tėvų žemėje. L. K. Religinės šalpos rėmėjų sąjunga padarė didelį darbą, išleisdama jau trečią šios Kronikos tomas. Čia surašyti faktai taip giliai įsirežia į lietuvių širdį, kad jie randa atgarsio net ir mūsų pirmiausių poetų kūrinuose, pvz. K. Bradino naujausiam rinkiny "Alkana kelionė".

Malonu, kad šis Kronikos tomas yra redaguotas ir jo išleidimas prižiūrėtas rūpestingo lituanisto (B. Pilėno - slapyvardžio). Jo pridėtos antraštelės, asmenų ir vietovių alfabetiškai rodyklė, turintis daug padės reikiamą mędiągią susirasti. Leidinys iliustruotas dail. seselės Mercedes. Vienos iliustracijos patraukia savo meniškumu, kitos daugiau savo simboliškumu ar populiarumu, visos knygai įnešamos naujos gyvybės. Viršelyje Rūpintojėlis prie kryžiumi papuostus lietuviškos sodybos; raudoname fone perteikiamas Lietuvos žemėlapis. Tai prasminga ir praktiška: padeda skaitytojui orientuotis. Susipažinus su šiuo leidiniu, giliai mintin įsirežia į žangę pakartoti prof. Brazaitio žodžiai: "Kiekvienas, kas Kronikas rimtai paskaito ir susimąsto; kas ima jos informacijas skleisti, netiesiogiai yra tos kovos dalyvis". Ta ypač būtų galima pasakyti apie mecenatus Tijūnų šeimą, E. Mickeliūnienę, tūkstančiais padėjusių šiam leidiniui atsirasti.

Juozas Prunskis



Magdalena B. Stankūnienė. Vėrpėja (Nuotr. V. Noreikos). B. M. K. Ciurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje, šiuo metu vykstančios dailininkės darbų parodos.

Kultūrinė kronika

DAILININKO K. SKLERIAUS - SKLERIO ORIGINALAI CHICAGOJE

Zymiausio lietuvių akvarelis to K. Skleriaus-Sklerio (1876-1932) keturių paveikslų originalai yra Vlado Jakubėno ir Olgos Jakubėnienės šeimos kolekcijoje. Kolekcija yra turtinga taipgi ki-

tų lietuvių ir nelietuvių ryškiųjų dailininkų darbais ir kitokiais, kolekcionierių vertinamais reikmenimis. Prof. Vladimir Jakubėnui mirus, palikusi našlė, aplinkybių verčiama, šias dailės vertybes nori parduoti. Būtų labai gerai, kad bent lietuvių dailininkų darbai neisprastų iš lietuvių rankų, o patrauktų pirkėjus lietuvius. Ypač reikėtų atkreipti dėmesį į lietuviškos akvarelės klasiko esamus keturis darbus. Būtų labai malonu ir būtų verta didžiulis, kad jie kabotų M.K. Ciurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Suinteresuotieji gali paskambinti telefonu: (312) PR 6-4642.

Išvijoje šios rūšies muzikinė sritis yra geroai aplėsta. O jei atsiiktinai kas nors panašaus atsiranda, tai mažai imponuoja ir muzika, o dar labiau dainos žodinė medžiaga. Kai Lietuvoje pramoginių — estradinių dainų žodžiams angažuojami geriausi poetai, tai išeivijoje graibstomasi pačių banaliausių ir nežinia kieno išgalvotų frazių, iš kurių sudestomas menkavertis dainos tekstas.

Tokioji žionykstė situacija ypač sveikintina paties kompoz. Juliaus Gaidelio nenusigrizimas nuo pramoginės — estradinės dainos. Ir čia minimo koncerto programoje randame net tris šio žanro Juliaus Gaidelio dainas. Jos publika nuteikė maloniai. Tad lauksime ir daugiau. Kz

MAGDALENOS B. STANKŪNIENĖS DAILES DARBŲ PARODA

Mikalojaus K. Ciurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje, vakar atidaryta Magdalena B. Stankūnienės tapybos ir grafikos darbų paroda. Galerijoje įstatyta per 40 darbų. Paroda gliboja Jaunimo centras, ji šia vyks iki kovo 17 d. Lankymo valandos: šioadieniais nuo 7 iki 9 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak.

VOKIEČIAI DOMISI LIETUVISKĄ "KRONIKĄ"

Vakaru Vokietijoje, Paderborne, leidžiamas žurnalas "Communicatio Socialis — Zeitschrift fuer Publizistik in Kirche und Welt" savo 197 saviuvinį išspausdino kūr. J. Prunskio rašinį apie "Lietuvos Katalikų Baznijos Kroniką", pavadintą "Die Chronik der katholischen Kirche in Litauen. Eine Untergrundzeitschrift".



• MŪSŲ ŽINIOS, 1977 m. kovo mėn. 13 d., Nr. 5. Lietuvių jėzuitų ir Jaunimo centro Chicagoje biuletenis. Redaguoja kun. Alg. Kezys, S. J. Administruoja P. Kleinas, S. J. Redakcijos ir administracijos adresas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Biuletenį užsisakant paštu, bent 5 dol. metams.

Apie pagundų sirenas rašo A. Tamošaitis, S. J., supažindinamas naujuoju lietuvių jėzuitų protaiku montażas, spausdinamas vinciole kun. Leonu Zaremba, Lietuvio misionieriaus laiškas iš minima kun. J. Venckaus, S. J. 50. Rodezijos ir kt.

SERVICE AUTO REPAIR
Motor tune-up, motoro, stabdžių, vairo ir automatinio transmisijų remontas. Starteriams ir alternatoriams duodame ilgalaikę garantiją. **TEXACO** degalinas.
IGNAS DUBAUSKAS ir PETRAS PISNYŠ
5759 South Western Avenue — Tel. 737-3988

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Vienos savaitės iš BOSTONO, NEW YORKO, MONTREALIO			
BALANDZIO 6	\$721.00	GEGUŽES 7	\$829.00
BALANDZIO 27	735.00	GEGUŽES 12	829.00
GEGUŽES 2	829.00	RUGSĖJO 21	815.00

Dviejų savaičių iš BOSTONO, CHICAGO, NEW YORKO, MONTREALIO

GEGUŽES 18 (su Vakarų Europa)	BIRŽELIO 29, LIEP. 13, LIEP. 27,
GEGUŽES 25	RUGP. 10 — iš CHICAGO \$1257.00
BIRŽELIO 15	1119.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ KITŲ MIESTŲ su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITES IS ANKSTO — VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, p.o. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764
Darbo valandos: Kasdien nuo 9-5, penktadieniais nuo 9-7, šeštadieniais uždaryta.
Savininkė: Aldona Adomoniene
Prices based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

Bostono seksteto viešnagė Chicagoje

Chicago lietuvių muzikinio gyvenimo praėjusio savaitgalio (kovo 13 d.) naujiena buvo "Lietuvių Televizijoje" atkviestas Bostono Vyrų sekstetas, vadovaujamas kompoz. Juliaus Gaidelio. Kone pilnoje Jaunimo centro didžiojoje salėje sekstetas sekmadienio popiečiu atliko labai margo pobūdžio programą, padainuodamas daugiau kaip 20 lengvesnio pobūdžio šiandieninių ir klasikinių dainų. Prie pianino sekstetui akompanavo kompoz. Julius Gaidelis. Sekstetą sudaro: Helmutas Lingertaitis ir Norbertas Lingertaitis — tenorai, Ričardas Lizdenis — Vytas Simkus — baritonai, Pranas Simkus ir Vytas Eikinas — bosai.

Koncertinė naujiena buvo jau pats kompozitoriaus Gaidelio pasirošimas vadovauti pramoginiam sekstetui ir jam koncerte akompanuoti. Paprastai mūsų publika žino, kad Julius Gaidelis yra iškilus stambiosios muzikos (operų, kantatų, simfonijų ir kamerinės muzikos kūrinių) autorius. Šiandieninis Juliaus Gaidelio darbas su sekstetu ir užsiėmimas daugiau ar mažiau pramogine muzika ne vieno galėjo būti išsiaiškintas kaip tam tikras nesilaikymas žymiam kompozitoriaus įprasto "protokolo". Bet ir Ciurlionis nesilaikė jo vardei "privalomo protokolo", kai, reikalingi esant, sėdo prie pianino ir visą vakarą skambino šokių lietuvių studentų pobūvyje, Petrapilyje. Pagaliau ir žymusis Bostono Pop orkestras dirigentas Arthur Fiedler šalia klasikinės muzikos nevengia taipgi grynai pramoginių ir estradinių šios dienos programų. Gal Fiedlerio kaimyniniu pavyzdžiu paseka dabar ir Gaidelis?

Kaip ten bebūtų, šikagiečiams šioje maloni praga sekstetą išgirsti ir praleisti netoli potų valandų smagioj muzikinėje nuotai-

koj. Visai natūralu, kad vienas dainas pavyko sudainuoti geriau, kitas kiek mažiau suderintai. Netikrums niuansuos ir balsuos labiau jautėsi klasikinio pobūdžio F. Chopino, J. Brahmsio, J. Offenbacho, F. F. Schuberto dainose. Laisviau, lygiau ir užtikrintai, be jokio regimo dainininkų isitempimo, skambėjo liaudinės ir pramoginės dainos. Vienos jų buvo žionykstės, kitos pasiskolintos iš šių dienų Lietuvos, kur pramoginė — estradinė muzika yra gražiai kultivuojama ir kur jai, tiek žodine, tiek muzikine prasme, parašoma puikių dalykų.

A. TVERAS
2646 W. 69th Street — Tel. RE 7-1941
Pardavimas ir taisyimas
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
R. R. PIETRIEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING PLACE
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. — 9 v. r. iki 8 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. — 9 v. r. iki 5 v. v. SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta
7 1/4 % Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000
6 1/2 % Mokamas už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000
5 1/4 % Mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELLO NUOSIMCHUS NUO 1 D.
Dividendai mokami kas 3 mėnesiai

GALAXY TOURS and TRAVEL, INC.
141 Linden Street, Wellesley, Mass. 02181
Tel. (617) 237-5502
VIENOS SAVAITES KELIONES Į LIETUVĄ
DVIEJŲ SAVAIČIŲ KELIONES Į: LIETUVĄ — AUSTRIJĄ — BAVARIJĄ, VOKIETIJĄ — RUSIJĄ
VILNIUS
Vienos savaitės kelionė į Lietuvą — 6 naktys Vilniuje, 1 diena Kaune
Balandžio 14 — Balandžio 21 \$799 Rugsėjo 16 — Rugsėjo 23 \$829
Gegužės 5 — Gegužės 12 \$829 Rugsėjo 27 — Spalio 4 \$829
Gegužės 12 — Gegužės 19 \$829 Spalio 6 — Spalio 13 \$829
Dviejų savaičių kelionės į Lietuvą, Austriją ir Bavariją, Vokietiją — 6 naktys Vilniuje, 3 naktys Vienoje, 4 naktys Munch
Gegužės 20 — Birželio 3 \$1079 Liepos 7 — Liepos 21 \$1199
Birželio 16 — Birželio 30 \$1199 Liepos 14 — Liepos 28 \$1199
Rugpjūčio 11 — Rugpjūčio 25 \$1199
Dėl daugiau informacijų apie šias keliones į Lietuvą prašome kreiptis telefonu —
SKAMBINTI "COLLECT"
ELEONORA GREGAITIS — Detroit, Mich. 313-485-3714
EUROPA TOURS — Cleveland, Ohio 216-682-1700
MRS. I. TAMOŠAITIS — West Coast, 213-662-0791
ANN PAULIKAS — Chicago, Ill., 312-581-0089
ANTHONY VAINA — Miami, Fla. 305-864-3336

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
Officialiai praneša jų skaitlingiems klientams, kad siuntimas
APMOKETU MUITU DOVANŲ SIUNTINIŲ GIMINEMS Į USSR
tęsiamas ir toliau, kaip ir anksčiau per pereinus 45 metus. Kiekvienas siuntinys yra apdraustas.
GAVEJAS NIEKO NEPRIMOKA
Siųsdami dovanų siuntinį savo giminiams šventėms, geriausiai suteiksite jiems džiaugsmo.
Siuntiniai priimami sekančiuose ofisuose ir skyriuose:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel. (215) - 925-3455
NEW YORK CENTRAL OFFICE
212 Fifth Avenue, Room 709
New York, N. Y. 10011
Tel.: (212) — 685-4537
OFFICE HOURS: Daily 9:00 A.M. — 5:00 P.M.
Saturdays: 10:00 A.M. — 2:00 P.M.
BALTIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
(301) — DI 2-2374
CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Avenue
(312)-235-7788
CHICAGO, ILL. 60632
4065 Archer Avenue
(312)-YA 7-5980
CLEVELAND, OHIO 44119
3491 West 25 St.
(216)-741-8082
DETROIT, MICH. 48210
6720 Michigan Avenue
(313)-894-5350
ELIZABETH, N. J. 07201
956A Elizabeth Avenue
(201)-354-7608
HAMTRAMCK, MICH. 48212
11415 Jos. Campau Avenue
(313)-365-6350
LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
(213)-413-0177
MIAMI, FLORIDA 33138
7612 N.E. 2nd Avenue
(305)-757-6704
MINNEAPOLIS, MINN. 55418
2422 Central Avenue N. E.
(612)-788-2545
NEW BRITAIN, CONN. 06052
97 Shuttle Meadow Avenue
(203)-244-0829
NEW YORK, N. Y. 10003
101 First Avenue
(212)-OR 4-3930
CLEVELAND, OHIO 44134
5432 State Rd.
(216)-749-3033
PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Str.
(215)-925-8878
ROCHESTER, N. Y. 14621
681-683 Hudson Avenue
(716)-544-2151
SAN FRANCISCO, CALIF. 94122
1238 Ninth Avenue
(415)-564-7981
SEATTLE, WASH. 98125
11551 6th Place N. E.
(206)-EM 3-5556
SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Avenue
(201)-257-2113
VINLAND, N. J. 08360
Parish Hall, West Landis Ave.
(609)-696-9796
WORCESTER, MASS. 01604
82 Harrison St.
(617)-798-3347
BROOKLYN, N. Y. 11222
72 Nassau Avenue
(212)-389-6747
WHEAT RIDGE, COLO. 80033
4330 Quay Str.
(303)-422-4330
SYRACUSE, N. Y. 13204
318 S. Wilbur Avenue
(315)-476-6938
REIKALAUKITE NAUJO MUITŲ SĄRABO.



RED. EMILJA PAKŠTAITĖ, 2801 W. 38TH ST., CHICAGO, ILL. 60632. Tel. (312) 927-3090

JAUNIMO DIALOGAS SU POLITIKAIS PRADĖTAS

Vasario 26 ir 27 New Yorke suvažiavo 34 jaunuoliai iš JAV, kanados ir Vokietijos, kurie atstovavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai, ir 13 VLIK-o partijų bei rezistencinių sąjūdžių. Inicijatyva atėjo iš III PLJK atstovų, kurie savo siūlymą pateikė trečiojo Kongreso rezoliucijoje: Jaunimo Kongresas įpareigoja PLJS valdybą skirti vieną savo narį politinės veiklos koordinatoriui, kuris: a. politinei veiklai derinti palaikys artimus ryšius su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdyba ir VLIKu (Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu), b. PLJS vardu per vienerius metus sušauks politinę konferenciją su PLB ir VLIKu.

Susirinkusius sveikino VLIK-o vicepirmininkas Jurgis Valaitis, sakdamas, kad seminaro pagrindinis tikslas yra "pasvarstyti ką jaunoji karta, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vadovaujama, visų padedama, galėtų dirbti Lietuvos laisviniui".

PLJS politinės veiklos koordinatorių Viktoras Nakas kreipėsi į dalyvius: "Šiandien atvažiuojam pasiginčyti — tai yra, atvirame forume pasidalinti mintimis ir mesti kritišką žvilgsnį į savo bendradarbių idėjas. Atvažiuojame pasiginčyti: jaunimas su jaunuimu ir jaunimas su VLIKo valdybos nariais bei pakviestais paskaitininkais. Susirinkome pasinformuoti, rasti gairių ateities politinei veiklai. Mes tikimės, kad šiandien bus nemažai vyresnio amžiaus stebėtojų, kurie atidžiai klausysis, ką jaunuimas turi pasakyti. Gal būt, kai kurie iš jų pirmą kartą pajus dabartinio jaunimo pulsą, supras, kuria kryptimi eina mūsų išeivijos ateities veikėjai..."

Bronius Bieliukas, VLIKo valdybos narys informaciniais reikalais, kalbėjo apie lietuvių laisvinimo institucijas, pradėdant pirmąją okupacijos dieną. Po pranešimo išsivystė gyvos diskusijos. Jaunimas atvirai reiškė savo nuomones apie laisvinimo institucijų struktūrą, užmojus ir strategijas.

Dr. Bronius Nemickas pristatė Lietuvos valstybingumo klausimą, išryškindamas tris pagrindinius valstybingumo elementus: tautą, teritoriją ir valdžią. Dažnai amerikiečiai nedaro skirtumo tarp šių trijų sąvokų.

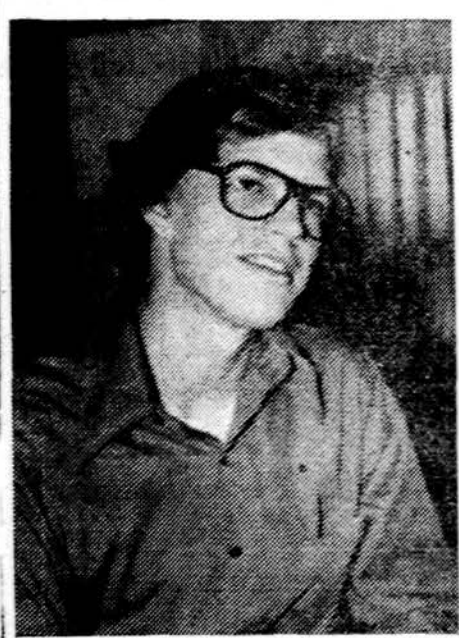
Vicepirmin. Jurgis Valaitis kalbėjo apie laisvinimo uždavinius, viltis bei galimybes. Anot paskaitininko, mums priklauso tie darbai, kurių negali Lietuvoje esantys atlikti. Tuos uždavinius galime paskirstyti į einamuosius ir ilgalaikius.

Iš prelegentų tarpo išsiskyrė Jolita Kisieliūtė savo paskaita apie pavergtojo ir laisvojo lietuvių jaunuolio psichologinius bruožus. Pranešimas buvo moksliskas, gerai dokumentuotas ir įžvalgas. Teko giliau pažvelgti į identiteto problemą iš sociologinio taško.

Pirmosios dienos vakaras skir-



Gabija Juozapavičiūtė, PLJS pirmininkė, daug prisidėjusi prie VLIKo konferencijos su jaunuimu suorganizuojama. Nuotr. R. Sakadolskio



Viktoras Nakas, vienas iš jaunimo pokalbio su VLIKu organizatorių.

tas diskusijoms, liečiančioms konferenciją. Po vakarienės iš klausėm Mykolo Drungos, Algio Dumčiaus ir Ulikio Bruckio (latvio) pranešimą apie jų pastangas padėti politiniams kaliniams Sovietų Sąjungoje.

Antroji diena, po pamaldų pranciskonių koplyčioje, pradėta su kontroversine tema — jaunimo kelionių į Lietuvą ligšiolinis balansas. Kalbėjo Joana Kuraitė, dr. Romas Misiūnas ir poetas Tomas Venclova. Ne visiems patiko jų stiprūs pasisakymai už bendradarbiavimą su okupuotos Lietuvos lietuviais. Dviejų nuomonių susidarymas — aiškiai skyrė vyresniuosius nuo jaunesniųjų dalyvių.

Konferencijos programa baigėsi dr. Vyganto paskaita — Galimi jaunimo uždaviniai veikloje prieš okupantą. Jis leido klausytojams pasirinkti — ar norim komunikuoti ar izoliuotis. Sprendimas turėtų būti aiškus. Savo komunikacija turėtumėm sieti įtampą, abejonę savo tikimais, norą pagalvoti.

Konferencijos programa baigėsi dr. Vyganto paskaita — Galimi jaunimo uždaviniai veikloje prieš okupantą. Jis leido klausytojams pasirinkti — ar norim komunikuoti ar izoliuotis. Sprendimas turėtų būti aiškus. Savo komunikacija turėtumėm sieti įtampą, abejonę savo tikimais, norą pagalvoti.

PLJS valdybos pirmininkas Ge-

bija Juozapavičiūtė savo baiginiame žodyje pareiškė, jog Sąjunga tikisi, kad "...jaunimo dialogas su jaunuimu politinėje sferoje yra gera pradžia tolimesniam jaunimo savitos politinės veiklos vystymui, artimai bendradarbiaujant su veiksniais..."

Idomus G. Juozapavičiūtės kitas komentaras: "...Kaip vartiname tai, kas čia įvyko". Ypač iš vakar vykusių diskusijų atrodo, kad šis seminaras tapo nebe gvilidenimas mūsų politinės veiklos ir Lietuvos, bet išsivystė į konferenciją apie VLIKo santykius su jaunuimu..."

Gal tai buvo reikalinga ar naudinga kai kuriems, bet manau, kad tai atliepė daugumos susirinkusio jaunimo norus. bei pageidavimus. Gal dėl to, kad tai pirmasis bandymas ar repakankamai pasidalinta mintimis ir siūlymais, seminarą organizuojant. Kaip ten bebūtų, vis vien padarytas žingsnis į priekį, nes dialogas pradėtas.

Dr. Bronius Nemickas pristatė Lietuvos valstybingumo klausimą, išryškindamas tris pagrindinius valstybingumo elementus: tautą, teritoriją ir valdžią. Dažnai amerikiečiai nedaro skirtumo tarp šių trijų sąvokų.

Vicepirmin. Jurgis Valaitis kalbėjo apie laisvinimo uždavinius, viltis bei galimybes. Anot paskaitininko, mums priklauso tie darbai, kurių negali Lietuvoje esantys atlikti. Tuos uždavinius galime paskirstyti į einamuosius ir ilgalaikius.

Iš prelegentų tarpo išsiskyrė Jolita Kisieliūtė savo paskaita apie pavergtojo ir laisvojo lietuvių jaunuolio psichologinius bruožus. Pranešimas buvo moksliskas, gerai dokumentuotas ir įžvalgas. Teko giliau pažvelgti į identiteto problemą iš sociologinio taško.

Pirmosios dienos vakaras skir-

MŪSŲ VEIKLA

Ruoškimės lituanistinei vasarai

Ketvirtasis lituanistinių studijų seminaras įvyks š. m. rugpjūčio mėn. 14 — 28 d. d. Divine Word seminarijos patalpose, Conesus N. Y. (netoli Rochesterio). Šiais metais kursų programa, kuri bus skelbiama artimoje ateityje, bus įvairi ir įdomi. Kaip ir pernai, bus galima įsigyti universitetinius užskaitus per Kent valstybinį universitetą. Kursus ruošia Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos Rūšių centras, į kurį kreipkitės dėl platesnių informacijų:

2422 West Marquette Road
Chicago, Ill. 60629
tel.: (312) 476 - 0601

Chicagoje koncertuos "Aušros" kvartetas

Windsoro "Aušros" kvartetas su instrumentine palyda koncertuos Chicagoje balandžio 2 d. 7:30 v. v. Jaunimo centre. Aušros kvartetas yra linksminės klausytojus su savo liaudies ir estradinės muzikos repertuaru Europoje, Pietų Amerikoje ir įvairiose Šiaurės Amerikos kolonijose. Kvartetui vadovauja Valė Tautkevičienė. Visus kviečia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir PLJS Rūšių centro valdybos. Atsilankymu paremsite jaunimo lituanistinių studijų seminarą. Po koncerto vaišės Jaunimo centro kavinėje.

Renkame Jaunimo tarybą

JAV Lietuvių jaunimo sąjungos II Tarybos rinkimai Chicagoje apylinkės atstovams įvyks balandžio mėn. 1, 2, 3 d. Jaunimo centre ir balandžio 2 d. Vidurio vakarų krepšinio rungtynėse. Kandidatai: Gintaras Burakas, Petras Kisielius, Milda Kupcikevičiūtė, Virga Markevičiūtė, Vincas Olšauskas, Pranas Prancevičius, Indrė Ramanauskaitė, Vytenis Razutis, Algis Tamošiūnas, Edis Taras ir Petras Vilke-



Dr. Antanas Kilmas ir Eglė Juodvalkytė III lituanistinėje stovykloje 1976 m. vasarą. Nuotrauka L. Rimkaus



Malonus susitikimas laisvojo šalyje. Iš kairės: S. mas Kudirka, Jonas Jurasas, Aušra Marija Jurašienė ir Tomas Venclova. Nuotr. V. Maželis

lis. Balsuoti gali visi lietuviai jaunuoliai nuo 16 — 30 m. amžiaus.

Brazilijos lietuvių jaunimas perka stovyklavietę

III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso įvykiai Brazilijoje paliko šiek tiek pinigų — maždaug tiek, kiek suaukojo Brazilijos lietuviai tūkstantiniam (krūzeirų) vajui. Finansų komisija ir Brazilijos jaunimo kongreso komitetas nutarė pinigus skirti stovyklavietei įsigyti. Apžiūrėjus apie 100 vietų, išrinktas 25 hektarų plotas prie Atibaia, kurortinio miesto į šiaurę nuo Sao Paulo. Dabar vyksta stovyklavietės vardo konkursas.

"Aido" choras važiuoja į Braziliją

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė ir Jaunimo sąjunga ruošiasi rugpjūčio mėnesį priimti "Aido" chorą iš Hamiltono. Jie pasirodys Brazilijos lietuvių imigracijos penkiasdešimtmečio progai.

Stipendijų fondas Brazilijoje

Kun. Hermano Šulco pradėtas stipendijų fondas, veikąs Brazilijos LB žinioje, labai daug prisideda prie lietuvių jaunimo veiklos išlaikymo. Beveik visi stipendininkai lanko Alfonso Petraičio vedamą lietuvių kalbos ir kultūros korepondentinį kursą.

Naujas "Gaudeamus" ir SAS Centro valdyba

Neseniai pasirodė pirmasis naujosios ateitininkų studentų sąjungos centro valdybos aplinkraštis "Gaudeamus". Pristatomi veiklos planai, veiklos pranešimai, pletkai ir t. t. SAS Centro valdybą sudaro: Saulius Girnius — pirmininkas, Kęstutis Sušinskas — vicepirmin., Ofelija Barškytė, Vida Naujelytė ir Grasil-da Reinytė — sekretorės, Jonas Juozėvičius — išdininkas, Danutė Salikytė — užsienio reikalų

REDAKTORĖ ATISISVEIKINA



Emilija Pakštaitė — "Akademinių Prošvaisčių" redaktorė, redagavusi šį puslapį nuo 1974 m. rugsėjo 21 d. iki 1977 m. kovo 19 d.

redaktoriaus darbas būtų daug sunkesnis be tų atgarsių.

Ačiū visiems, kurie prisidėjo savo straipsniais, nuotraukomis ir iliustracijomis.

Išskirtina padėka "Draugo" redakcijai, ypač poetui Kazui Bradūniui, kuris niekad necenzūravo mano ar kitų pateiktos medžiagos.

Limkiu sėkmės sekančiam redaktoriui ir kviečiu jus, skaitytojus, ir toliau skaityti, bendradarbiauti bei reaguoti.

Emilija Pakštaitė

...

"Draugas" ilgametei "Akademinių Prošvaisčių" redaktorei Emilijai Pakštaitė dėkoja už jos žurnalistinę talką, už puikiai atliktą, didelio pasišventimo darbą, redaguojant "Akademines Prošvaistes". Tegu ji būna šviesus pavyzdys ir naujam "Akademinių Prošvaisčių" redaktoriui ar redaktorei, kurių jau ieškome ir tikimės kitą mėnesį čia pamatyti.



Los Angeles lietuvių jaunimas LFB suruoštamą literatūros vakarą. Priekyje viduryje Asta Grakauskaitė, dabartinė LJS-gos Los Angeles sk. pirmininkė, dešinėje Vytas Bandziulis — buv. pirmininkas. Nuotr. L. Koječio

vedėja ir kun. Jurgis Šarauskas — dvasios vadas. Valdybos adresas: 5523 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Kanados lietuvių jaunimo stovykla Rocky kalnuose

Kanados Lietuvių jaunimo sąjungos valdyba ir Kanados vakarų lietuviai ruošia jaunimo stovyklą Rocky kalnuose, 40 mylių nuo Calgary miesto. Kviečiamas jaunimas nuo 16 m. amžiaus. Stovyklos tikslas: sujungti vakarų Kanados jaunimą ir duoti jam progos susipažinti su kitų vietovių lietuvių, lietuviškais papročiais, tautodaile, dainomis ir pan. Stovykla prasidės liepos 1 d. ir baigsis liepos 9 d. Kaina — maždaug \$100.00. Kviečiamas ir JAV jaunimas. Dėl platesnių informacijų kreiptis:

Kanados LJS,
c/o Jurgis Valaitis,
RR 4
Mount Brydges, Ontario
CANADA

PEDAGOGINIAME LITUANISTIKOS INSTITUTE

Šiuo metu Pedagoginiame Lituanistikos institute Chicagoje yra studentų I kurse 16, II — 15, III — 8. Viso — 39.

Dėstoma: Bendrinė lietuvių kalba (A. Šimaitienė), žurnalistika (kun. J. Prunskis), fonetika ir fonologija (R. Kinka), lietuvių literatūros dėstymo metodika ir mokyklinė praktika (A. Dundulis), realizmas, simbolizmas lietuvių literatūroje (S. Petersonienė), vertimai iš anglų kalbos (E. Songinienė), lietuviškai nemokantiems kalbėti lietuvių kalbos dėstymo metodika (R. Kinka), lietuvių literatūros semina-

Sigita Pacytė

MIRTIS

Mirtis —
Tai ilgas sapnas.

Ateina moteris
Ir atneša
Vandens
Sidabrinę taurę.

Atsigeri
Ir vėl miegi,
Kaip miegodavai
Mažai,
Prie mamos.
Lauke sniegas krinta.
Vaikučiai linksmai žaidžia.
Dangus mėlynas.
Bet tu miegi.

rai (S. Petersonienė), rašiniai bei vertimai iš anglų kalbos — lietuvių kalbos seminarai (kun. J. Vaišnys, SJ).

JAUNIMO STOVYKLA ANGLIJOJ

Skaityti ir jaunimo stovykla įvyks Anglijoje 1977.VII.23 - VIII.3 d. prieš pat Europos Lietuvių studijų savaitę, kuri vyksta Londone. Dėl informacijų kreiptis:

Aleksas Vilčinskas,
3. Holmside Rd.,
London SW12 8RJ England

— Per nugirstą pokalbį restorane viena mergina kuždėjo kiti: "Aš dairaus vyro, kuris su manim elgtųsi, tartum būčiau balsuotoja, o jisai kandidatas".

— Tėvai pirmuosius trejus kūdikio metus praleidžia, mėginami išmokyti jį kalbėti, o sekančius trys mėnesiai, mėginami išmokyti jį nutilti.